Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5250 9/22 ՄԱՅԻՍ 1903 ՈՒՐԲԱԹ 25 ՍԷՖԷՐ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5250

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿آرەولك﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԿՐՕՆԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆԸ

Առենէ մը ի վեր Կիլիկիայէն եկած լուրերն են որ կը զարդարեն տեղական հայ մամուլին էջերը՝ ընդարձակ Թղթակցութիւններով նկարագրելով նորընտիր Սահակ Ս. Կաթողիկոսի օծման եւ միւռոնօրհնէնքի հանդէսները։ Ատոնցմէ առաջ բաւական ժամանակ ալ դիմաւորութեան եւ ընդունելութեան նկարագրականներն էին որ ընթերցող հասարակութեան յագուրդ կուտային։ Այդ ամէն եղածներէն գլխաւորապէս ո՞ր պարագան է որ շատ ուշագրաւ կերպով աչքի կը զարնէ, — հանդէսներուն շքեղութի՞ւնը, մասնակցողներուն բազմութի՞ւնը, կարգապահական կանոնաւորութի՞ւնը թէ Կիլիկիոյ Աթոռին ու Թեմին հոգեւոր բարօրութեան մերձաւորութիւնը, Սահակ Ս. Կաթողիկոսին շնորհիւ։

Ատոնց ամէնքն ալ իրենց առանձին կարեւորութիւնն ունին արդարեւ, որոնք աչքէ չեն կրնար վրիպիլ, բայց կայ կէտ մը որ ամէնէն գեր ի վեր է, այն է կրօնի ազդեցութիւնը՝ որ հոգին ու շունչն է բոլորին, որ շարժիչ ոյժն է բոլոր ոգեւորութիւններուն, որ ելեկտրական ազդակն է ամէն զգացումներուն եւ սրտերու բաբախումներուն։ Եթէ երբեք պէտք էր որ կրօնի ազդեցութեան ի՛նչ մեծ զօրութիւն ունենալուն չօշափելի ապացոյց մը ի յայտ գար, Կիլիկիոյ Աթոռին շուրջը տեսնուած այս հոգեւոր ուրախութիւններէն եւ սրբազգին ոգեւորութիւններէն աւելի մեծ հաւաստիք չէր կրնար ըլլալ, մանաւանդ հիմա, երբ ըստ ոմանց կը կարծուի թէ կրօնի ազդեցութիւնը չէ պահած իր վաղեմի զօրութիւնը։ Ընդհակառակը՝ Կիլիկիոյ նոր Կաթողիկոսին ընտրութենէն մինչեւ հիմա տեղւոյն հայ ժողովուրդին ունեցած հոգեկան վիճակը կը ցուցնէ թէ Հայ. Եկեղեցիի Ս. Կրօնը որ այսքան դարեր պահեր պահպաներ է իր հաւատացեալ հօտը հաւատքի ներշնչման տակ, տակաւին նոյնքան զօրութիւն ունի բաբախել տալու համար բոլոր հաւատակից սրտերը միեւնոյն զգացմամբ եւ գիտակցութեամբ։

Այս երեւոյթը ուրախաւիթ եւ մխիթարական ըլլալէ աւելի բան մըն է, պանծալի է Եկեղեցիի հօտին համար, զի կը ցուցնէ թէ աւերիչ եւ քանդիչ սկեպտութիւնը դեռ շատ խաւերու մէջ իր մուտքը գործած չէ եւ թէ բոլոր հաւատացեալներու սրտերը միեւնոյն հոգւով ու զգացումով տրոփել տալու կարող շարժառիթ ըլլալ կը շարունակէ կրօնի զօրութիւնը։

Այդ հոգեցունց զօրութեան, կրօնաշունչ այդ ազդեցութեան շնորհիւ հաւատացող ժողովուրդ մը՝ իր բարոյական ու հոգեւոր զարգացման եւ կրօնական ու կրթական յառաջդիմութեան համար բաւանդակ պարտականութիւնը կը կատարէ։ Բաւական է թէ գիտցուի միշտ վառ պահել կրօնի այդ ազդեցութիւնը, կենդանի պահել այդ հաւատքը, եւս քան զեւս արծարծել կրօնի այդ կենսատու հուրը եւ անոր ջերմութիւնը օգտակարապէս գործածել, ենթականերուն միտքն ու հոգին զարգացնելու համար։

Այս կարեւոր դերն ալ կրօնի պաշտօնեաներու բաժին ու պարտականութիւնն է, որուն մէջ եթէ թերանան, մեծ վնաս միանգամայն կը պատճառեն. զի ընդհանուր կերպով կրօնի փրկարար ազդեցութիւնը տկարացնելու պատճառ կ'ըլլան, ինչ որ հոգեւոր կորուստներու ծնունդ կուտայ։

Բարեբաղդաբար Կիլիկիոյ Թեմին համար այս վտանգը չկայ այսուհետեւ, քանի որ Խապայեան Սրբազանի պէս Կաթողիկոս մը կը նստի անոր հայրապետական Աթոռին վրայ. զի տարակոյս չկայ թէ իր տուած բարձր օրինակով հետեւելի տիպար մը պիտի հանդիսանայ իր ստորադաս բոլոր կղերին, եթէ այս վերջինը գիտնայ տրուած գեղեցիկ դասէն օգուտ քաղել։

Մաղթելի է որ Կիլիկիոյ շրջանակէն դուրս գտնուած բոլոր Թեմերն ալ օժտուէին այնպիսի հոգեշունչ եկեղեցականներով որ իրենց անձին օրինակով վառ պահել ու արծարծել գիտնան իրենց հօտին մէջ կրօնի ազդեցութիւնը, որ այնքան բարերար ներգործութիւն մը ունի մարդոց հոգեկանին ու բարոյականին վրայ։

ՑՈՒՍԱՆ

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՔՐՕՆԻԿ

ԺԻԶԴՐԱ, 21 ապրիլ

Մարտի 30ից, Թիֆլիսում սկսեց հրատարակել Մ. Շահթախտինսկու խմբագրութեամբ Ադրբէջանի Թուրքերէն բարբառով «Շեարքի Ռուս» անունով լրագիրը։

Լրագիրը, որ ունի միջին դիրք, առայժմ կը հրատարակւի շաբաթը երեք անգամ։ Նրա ծրագիրը թոյլ է տալիս տալ իր ընթերցողներին մեծ թերթերին յատուկ ամէն տեսակ տեղեկութիւններ։

Հաւանական է որ նա կը գրաւի ընթերցողների մի մեծ շրջան նաեւ Կովկասի սահմանակից պարսկական նահանգներում, ուր մեծամասնութիւնը խօսում է այդ բարբառով։

Կարծում են, որ Թուրք լրագիրը կարող է նոյն իսկ որոշ դեր կատարել, ի նկատի առնելով որ Ռուսաստանը այժմ առանձին ազդեցութիւն է ձեռք բերել Պարսկաստանի հիւսիսում եւ առեւտրական յարաբերութիւնները երկու պետութիւնների մէջ սկսել են առանձին կենդանութիւն ստանալ։

Առհասարակ թէ՛ մայրաքաղաքի Ռուսաց եւ թէ տեղական մամուլը համակրանքով ողջունեցին այդ լրագրի երեւումը, ցանկանալով նրան յաջողութիւն։

⁂

Պոլսեցի դերասանուհիներ օր. օր. Վարդիթեր եւ Մարի-Հրանոյշ Ֆէլէկեաններ, մեծ յաջողութիւն ունին Պարսկաստանում։

Շնորհալի դերասանուհիք, ցանկութեամբ Աթաբեկ Ազամի եւ մասնակցութեամբ տեղացի երիտասարդ թատերասէրների, թագաւորական պալատում անցեալ ամիս տուել են մի ներկայացում, որին ներկայ է եղել Շահը։ Ներկայացրել են «Տիկինը ննջում է», «Մկնիկ» եւ «Սիրահարը սեղանի տակ» կատակերգութիւնները՝ Թուրքերէն լեզուով. բոլորն էլ աջող են անցել եւ լաւ տպաւորութիւն գործել է Շահի վրայ, որովհետեւ ամբողջ ներկայացումը որ տեւել է 1-4 ժամ, Նորին Մեծութիւնը շարունակ ծիծաղում է եղել իր առաջնակարգ պալատական պաշտօնեաներով, որոնց մէջ էին Վէզիրը Դարբար, Ասէֆէ Սալթանէ, իր փեսան, վէզիրը Հէւմայուն, Շահի փոքր որդին, եւ այլն։ Բոլոր պաշտօնեաների թիւը եղել է 25-30։ Ներկայացումէն անմիջապէս յետոյ երգուել է մի խմբական երգ, դարձեալ Թուրքերէն լեզուով, որից յետոյ դերակատարները, ի նշան երախտագիտութեան, խորը գլուխ խոնարհելով հեռացել են բեմից։

Ահա հէնց այդ միջոցին Նորին Մեծութիւնը բարեհաճել է ծափահարել եւ նրան հետեւել են բոլոր պաշտօնեաները, կանչելով նաեւ «բրաւօ»։

Շահը հրամայել է, որ միւս օրը, երեք գործողութիւններն էլ առանձնապէս հանվեն՝ բոլոր գործող անձինք խմբով։ Նոյնպէս պահանջել է որ երգի բառերը եղանակը ձայնագրւին։

Այդ ամենից յետոյ երբ խաղացողները պատրաստւում էին գնալու, հրամայվել է սպասել, եւ մի քանի րոպէից յետոյ եկել է յայտնի Վէզիրը-Դարբարը, ձեռքին մի մեծ ծրար՝ արտաքին գործերի մինիստրի հասցէով։

Վէզիրը յայտնել է թէ Շահը չափազանց ուրախ տրամադրութեամբ է հեռացել եւ թէ ցանկութիւն է յայտնել որ Մուհառամից յետոյ, նորից ներկայացում տրվի։

Օրիորդները ներկայացուել են Վէզիրի, որ նոյնպէս ֆրանսերէն լեզուով յայտնել է Շահի հրամանը եւ ցանկութիւնը։

Օր. Վարդիթեր Ֆէլէկեան ստացել է Պարսից Շահից առաջին կարգի շքանշան եւ այդ պատուանշանը կրելու հրաման։

⁂

Պարիզում մօտ օրերս վախճանած հարուստ մահմէտական Կազի-Բէյ, 150,000 ռուբլի է կտակել՝ Պետերբուրգում մի անկելանոց շինելու մահմէտական հասարակութեան պատկանող ծերերի համար։

⁂

Ռուսաց Սինօդը կարգադրել է իւրաքանչիւր տարի ուղարկել հոգեւոր ակադեմիայի Թոշակաւոր պրոֆէսորներից մէկին Կ. Պոլիս՝ Արեւելեան յիշատակարանները ուսումնասիրելու համար։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ
ԱՌԱԾՆԵՐ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍՔԵՐ

—Բարի ծնողքի մը խնամքին տակ գտնուիլ ի՜նչ անուշ բան է. այդպիսիին համար բաց են այն ամէն ճամբաները զորս գտնելու մէջ շատեր դժուարութեան կը հանդիպին։ (Ուլանտ)

—Ոչ մէկը այնչափ դժբաղդ է որչափ ան որ ամէն բան ըլլալ կ'ուզէ, բայց ոչինչ կրնայ ըլլալ։ (Բլաուտիուս)

—Ամէն բանին լաւը գործէ, եւ անկէ անդին ինքնիրեն կ'ըլլայ։ (Կէօթէ)

—Ազնուութիւնը հոգիին մէջն է եւ ոչ թէ արիւնին։

—Խօսիլը արծաթ է, լռելը ոսկի։

—Ինչ որ՝ շուտ կը հասուննայ, շուտ կը փտի։

—Դգալ մը մեղրով շատ աւելի ճանճ կը բռնուի, քան տակառ մը քացախով։

—Խնձորը արմատէն հեռու չիյնար։

—Աւելի լաւ է բաց երկինքին տակ պառկիլ քան ոճիրի մը հետ՝ միեւնոյն առաստաղին տակ։

—Դի՛ր գորտ մը ոսկիէ աթոռի մը վրայ, անիկա իսկոյն իր աղտոտ ջուրին մէջ պիտի ցատկէ։

—Մարդ ինքզինքը որչափ աւելի սիրէ, ուրիշներէն այդ համեմատութեամբ կ'ատուի։

—Ով որ խրատ մտիկ չըներ, անոր օգնելն ալ պարապ բան է։

—Ինչ որ ալ ըլլայ, ամէն բան ոսկիէն կախուած է, ամէն բան դէպի ոսկին կը ձգտի։ (Կէօթէ)

—Անիկա չէ ճշմարիտ որբը որ կորսնցուցած է հայրն ու մայրը, այլ ան որ ոչ սէր շահած է եւ ո՛չ ալ ուսում ամբարած։ (Ռիւքերթ)

—Եւ եթէ աշխարհի վրայ բարութիւն ամենեւին չգտնէի իսկ, նորէն պիտի հաւատայի, որովհետեւ իմ մէջս կը զգամ անոր գոյութիւնը։ (Ռիւքերթ)

—Փախչող թշնամիին ոսկիէ կամուրջներ շինէ։

—Տառապիլը ամէն ժամանակի համար չէ. իսկ մենք ատիկա կը դժուարացնենք մեր անհամբերութիւնով։

—Եթէ բարկութիւնը փարատի, զղջումը կը սկսի։

—Ժամանակը բարկութեան սպեղանին է։

—Աշխարհ կը սիրէ փայլունը սեւցնել եւ բարձրը փոշիի մէջ թաթխել։

—Ով որ կ'ուզէ վարպետ դառնալ, ինքզինքը կանուխէն կը վարժեցնէ (Շիլլըր)։

—Պզտիկ բաներու հոգ չտանողը, աւելի մանր բաներով պիտի սպաննէ ժամանակը։

—Բաժնուած ցաւը կէս ցաւ է. բաժնուած ուրախութիւնը կրկին ուրախութիւն է։

—Արհեստը ոսկիէ տախտակամած ունի։

—Հայհոյանքները կ'անպատուեն զանոնք արտասանողները։

—Ծերերը պէտք պատուել, տղաքը դաստիարակել, իմաստուններէն խրատ խնդրել։

—Կան մարդիկ որոնք ուտել եւ ապրիլ կ'ուզեն, բայց աշխատիլը մոռցած են։

—Առաքինութեան ճամբան նախ զառ ի վեր է եւ տքնութենէ տարբեր բան մը չի ցուցներ. բայց ետքը երջանկութեան կը տանի, եւ ամէնէն վերջը՝ զարմանքի։

—Լուռ եւ բուն սրտով գործուած բարեգործութիւնները մեռելներ են որոնք գերեզմանին մէջ կ'ապրին, ծաղիկներ են որոնք չեն թոռմիր։

—Ճշմարտութիւնը թաղելու համար շատ մը բաներ պէտք են։

—Մի երթար առանց ցուպի ձիւնին մէջէն, առանց ղեկի՝ ծովուն մէջէն, առանց Աստուծոյ՝ աշխարհի մէջէն։ (Ռիւքերթ)

—Աշխատութիւնը երջանկութեան հայրըն է։

—Ոչ մէկ վարպետ երկինքէն ինկած է։

—Կառքին ամէնէն գէշ անիւը ամէնէն աւելի կը կճռտայ։

—Ալիւրի պարկը մետաքսով չի շինուիր։

—Զուարթութիւն, չափաւորութիւն եւ հանգիստ բժիշկին առջեւ կը գոցեն դուռները։

—Մարդը եւ քամին շուտ կը փոխուին։

—Հիւանդութիւնը ձիով կուգայ, խըղունջի քայլով կը հեռանայ։

—Ինքզինքիդ բան մը մի ներեր, իսկ ուրիշին ամէն բան։

—Ամէն մարդ ինքն է իր երջանկութիւնը շինողը։

—Ով որ միեւնոյն ժամանակ շատ բան կը սկսի, ոչի՛նչ գլուխ կը հանէ։

—Վա՛ղը, վա՛ղը, եւ ո՛չ այսօր՝ կ'ըսէ ամէն ծոյլ մարդ։

—Այբ ըսողը բէն ալ կ'ըսէ։

—Երջանկութիւնը եւ ապակին ի՛նչ շուտ կը կոտրին։

—Վնասելով մարդ կը խոհեմանայ։

—Գինովին բերանը կը ցուցադրէ սրտին յատակը։

—Լաւագոյն է էշ մը՝ որ զիս հանդարտօրէն տանի քան թէ ձի մը որ զիս վար նետել փորձէ։

—Աւանակէն ձի մը չես կրնար մէջտեղ հանել, որչափ ալ որ աշխատիս։

—Բարեկամ մը որ իր այդ հանգամանքին մէջ չի կրնար քեզի օգտակար ըլլալ, կրնայ իբր թշնամի մը վնասել։ (Հէպըլ)

—Բեռին վրայ համբերութիւն ընողը զանի կը թեթեւցնէ։ (Շմիթ)

—Կը տեսնէի թէ մարդն էր ամէնէն ընտիր գանձը զոր բարի Աստուած ինծի շնորհեց։ (Առնտ)

—Երկնային Հայր, որ մեզ ամէնքս ալ տղաքդ կը կոչես, զիս նորէն մանուկ մը ըրէ. ո՞ւր են աղու այն երջանիկ օրերը, անմեղ խաղերը. ո՞ւր են այդ օրերու ինծի պաշտելի դէմքերը. ա՜խ, իցիւ թէ մանուկ մը մնացած ըլլայի։ (Առնտ)

—Ով որ իր հացը արցունքով չէ կերած, ով անքուն գիշերներ անկողնոյն մէջ չէ անցուցած, անիկա չի ճանչնար ձեզ, ով երկնային ոյժեր։

Թրգմ. Ա. ՄԻՍՔՃԵԱՆ

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԿՐՕՆՆԵՐԸ

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

(ՏԱՄՄԱ)

145. Աղօթքը, զոհերը կրօնական սովորութիւններու պահպանութիւնը օգտակա՞ր են Նիրվանային հասնելու համար։

—Ո՛չ. տիրապէս խօսելով՝ Պուտտայական կրօնի մէջ աղօթք եւ զոհ չկայ։

Ընտրելագոյն է սակայն գոց ըսել վճիռներ կամ Սուրբ-գրոց ընթերցումը, նոյնպէս քարոզութիւն լսելը, երբ մարդ ճշմարիտ երկիւղածութեամբ կը կատարէ զանոնք։ Իրաւի հետեւողը այսպէս նոր քաջասրտութիւն մը կ'ունենայ փորձութեան ժամերուն մէջ։ Իր հաւատքը ամրացած է եւ աւելի դիւրութեամբ կը հասնի իր մտամփոփման։ Կրօնական բոլոր հրահանգներն ալ նոյն նպատակը ունին։ Ատոնք կարեւոր եւ նոյն իսկ անհրաժեշտ են աշխարհական հետեւողներու համար, որոնց կը յիշեցնեն շարունակ կեանքի ճշմարիտ նշանակութիւնը։ Ատոնք կը դարձնեն անոնց միտքը աշխարհի փորձութիւններէն եւ շարունակ անոնց աչքին առջեւ կը դնեն ա՛յն հոգեկան գերագոյն նպատակը, զոր ըմբռնելու համար պէտք է ջանան։

Բայց այն որ բռնած է փրկութեան ճամբան, Պիքշու եղած է եւ ալ կ'ապրի իր բարոյական զարգացման ու կատարելագործութեան համար, պէտք չունի այդ օգնութիւններուն։

146. Վարդապետութիւնը կը պատուիրէ՞ Պուտտայի եւ իր աշակերտներուն պատկերները, արձանները ու մասունքները պատուել։

—Ո՛չ. Պուտտա կ'ուսուցանէր թէ այս սովորութիւնները չեն նպաստեր փրկութեան եւ որոնք, ընդհակառակը, կրնան առաջնորդել աւելորդապաշտութեան եւ մոլութեան։

147. Ուրեմն ինչու համար Պուտտայի արձաններուն առջեւ ծաղիկ կը դնենք եւ խունկ կը ծխենք։

—Այս բանը աշխարհական հետեւողներ կ'ընեն՝ արտաքին նշանով մը արտայայտելու համար իրենց յարգանքն ու իրենց երախտագիտութիւնը անոր, որ աշխարհը լուսաւորած է։

Եւրոպացիներն ալ ծաղիկներ ու զարդեր կը դնեն իրենց մեծ մարդոց արձաններուն կամ յիշատակարաններուն առջեւ եւ այն ննջեցեալներուն, որ սիրելի են։

Ուրեմն պարսաւելի չէ նման սովորութիւն մը։ Բայց ա՛յն որ այսպէսով կը կարծէ ստանալ մասնաւոր արժանիք մը եւ փրկութեան մօտենալ, մոլորութեան մէջ է։

148. Հրաշք կա՞յ։

—Ո՛չ. ճշմարիտ հրաշք մը պիտի հաստատէր բնական օրէնքներէ մէկուն ընդհատումն կամ ջնջումն, բան մը որ անկարելի է։ Պուտտայականութիւնը կ'ուսուցանէ թէ ինչ որ կ'ըլլայ, օրէնքի համաձայն կ'ըլլայ։ Գերագոյն աստուածներն իսկ ենթարկուած են այս օրէնքին, որ Տիեզերքի բարոյական օրէնքին վրայ կռթնած է։

149. Սակայն չկա՞ն երեւոյթներ ու դէպքեր, որ անիմանալի են մեզ համար։

—Այո՛ շա՛տ կան. բայց պէտք չէ զարմանալ ատոնց վրայ։ Այդ դէպքերը տեղի կ'ունենան ըստ այն բնական օրէնքներու, որ դեռ անծանօթ են մեզ. բայց Պուտտան հասկցաւ զանոնք՝ ընդհանուր օրէնքներու համաձայն։

Ծանօթ.—Զօր օրինակ հեռագիրը վայրենիներու համար հրաշք մըն է, մինչդեռ Եւրոպացիք գիտեն թէ բնական օրէնքներու վրայ հաստատուած է ատ։ Խնդիրը նոյն է այն երեւոյթներու մասին ալ, զոր չենք կրնար բացատրել։

150. Պուտտայականութիւնը ուրիշ կրօններէ որոշող գլխաւոր վարդապետութիւնը ո՞րն է։

—Պուտտայականութիւնը՝ բարութիւն եւ գերագոյն իմաստութիւն կ'ուսուցանէ առանց անձնաւոր Աստուածի մը. կեանքի շարունակութիւնը՝ առանց անմահ հոգիի մը. յաւիտենական երջանկութիւնը՝ առանց մասնաւոր երկնքի մը. հնարաւորութիւն "փրկուելու" առանց միջնորդութեան փրկչի մը. հոգեւոր փրկութիւն մը, ուր իւրաքանչիւր ոք իր հոգւոյն սեփական ազատիչն է. եւ մարդը կարող է իր յատուկ ոյժերով ունենալ զայն, առանց աղօթքի, առանց զոհի, առանց ապաշխարութեան, առանց արտաքին հրահանգներու, առանց օծեալ քահանաներու, առանց միջնորդութեան Սրբոց, ո՛չ ալ աստուածային շնորհաց միջնորդութեամբ. վերջապէս գերագոյն կատարելութիւն մը, որուն մարդիկ կարող են հասնիլ սկսելով այս կեանքէն եւ այս երկրի վրայ։

151. Պուտտան հասկցա՞ւ այս բոլոր ճշմարտութիւնները այն գիշեր, ուր Պոտի (podhi) ծառին տակ ընդունեցաւ լոյսը։

—Այո՛. այս ճշմարտութիւնները ինչպէս նաեւ բոլոր ուրիշները, որ Պուտտայական կրօնի խարիսխը կը կազմեն, եւ որոնք՝ ամփոփուած են Սուրբ-Գրոց մէջ։

152. Պուտտա իր իսկ ձեռքո՞վ գրած կամ յօրինած է Սուրբ-Գրքերը։

—Ատոնք ո՛չ Պուտտայի եւ ո՛չ ալ իր անմիջական աշակերտներու ձեռքով գրուեցան։ Այն ատեն Հնդիկները սովորութիւն չունէին կրօնական կամ իմաստասիրական ճշմարտութիւնները գրի առնելու։ Ատոնք բերանացի հաղորդուեցան ուսուցիչներէն իրենց աշակերտներուն եւ յաճախակի կրկնումներով խօսք առ խօսք, բառ առ բառ տպաւորուեցան յիշողութեան մէջ։ Այս կերպով կ'անցնէր մէկ սերունդէ ուրիշ սերունդի մը։ Պուտտայի վարդապետութիւնն այսպէս եղաւ։ Պուտտայի մահուանէ հարիւրաւոր տարիներ ետքը՝ Արահաթներ Սուրբ-Գիրքը գրեցին արմաւենիի տերեւներուն վրայ։ Այս բանը տեղի ունեցաւ Աշօքայի (Asoga) թագաւորութեան ատեն, կրօնական երրորդ մեծ ժողովէն ետքը։

Ծանօթ.—Հնդկաստանի լեզուներով եւ փիլիսոփայութեամբ զբաղող բոլոր եւրոպացի գիտուններ Պրահմաններու զարմանալի յիշողութեան նկատմամբ կը խօսին։ Մաքս Միւլլէր Անգլիոյ մէջ, այս նիւթերու բարձրագոյն հեղինակներէն մէկը, կը պնդէ որ եթէ հնդկական բոլոր գրքերն ու գրչագիրները յանկարծօրէն անհետանան, կարելի է նորէն մատենագրել սուրբ գիրքերը՝ բառ առ բառ եւ վանկ առ վանկ Պրահմաններու օգնութեամբ, որ բերանացի գիտեն զանոնք։

(Շար.) ***

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (57)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Զ

Բրիսթիան անհոգութեան շարժում մը ըրաւ, վճռական կերպով մը ցնցեց գլուխը ու սենեակ մտաւ, ուր Թիկնաթոռի մը մէջ թաղուեցաւ։ Հառաչեց արբշիռ դէմքով մը, աչքերը գոցուեցան եւ քնանալու երեւոյթ մը առաւ։ Թամըլիէ՝ ցաւագին յուզումով մը՝ պահ մը դիտեց քըսանըվեց տարեկան այդ աղւոր երիտասարդը, նուրբ դիմագիծերով ու բարձրահասակ, որ անշարժ փռուած էր, առանց նայուածքի ու մտածումի, ճշմարիտ անբանի մը պէս։ Բայց պառոնը չուզեց պարտուած ցոյց տալ ինքզինքը։ Բրիսթիանի ձեռքէն բռնեց, զայն ցնցեց, կեանքը արթընցնելու համար գինովութենէ անդամալուծուած այդ հոգիին մէջ։

—Օ՛ն, Բրիսթիան, ինծի մտիկ ըրէ... Գիտես թէ կը սիրեմ քեզ... վիշտ մի պատճառեր ինծի, ճիգ չընելով եւ չզոհացնելով զիս... բոլոր մեր բարեկամները վարն են... ամբողջ Բարիզ հոս ժամադիր եղած է, քու տանդ մէջ, քեզ տեսնելու, շնորհաւորելու համար։ Անմեկնելի է քու վար չիջնելդ... Մօրուդ մտատանջ վիճակի մը մէջ կը գտնուի։ Հոս ղրկեց զիս... Բրիսթիան, կը հասկնա՞ս ըսածներս։

—Շա՛տ լաւ, ըսաւ երիտասարդը, իր արտեւանունքները վեր առնելով եւ ծաղրական նայուածք մը արձակելով իր բարեկամին վրայ... Տիկին Վէրնիէ-Մարէօյլի տրտունջները կը յայտնե՛ս ինծի... խօսքը մէջերնիս, իրաւ որ մեծ համարձակութիւն ունի՛ս դուն։

—Բրիսթիան, գոչեց պառոնը, բողոքական շեշտով մը։

—Օ՛հ, գիտես որ երբ անկեղծութիւնս բռնէ, ամբողջ խորհածս կ'ըսեմ... բարեկամս, մօրուս սիրահարը ըլլալու դիրքիդ մէջ կը զեղծանիս, ըլլալ բարոյական քարոզելով իմ գլխուս... Ես քենէ չեմ խնդրեր հօրս տունը յարգել... Այն ատեն դուն ինչո՞ւ Պապէն աւելի պապական կ'ըլլաս...

Այսպէս խօսելով ոտքի ելած էր Բրիսթիան. ցաւագին անձնապաստանութեան յեղակարծ արտայայտութիւն մը ստացած էր իր դէմքը։

—Մենք գեղեցիկ նմոյշներ ենք ժամանակակից դաստիարակութեան, սիրելի պառոնս. մեր խիղճերու մեծ բան մը չարժելը պիտի հասկնան, եթէ առիթ ունենան զանոնք քննելու հիմնապէս։ Ես զաւէր շուայտանէր մը, վարնոց կառքի մը կառապանին պէս կ'արբենամ։ Փորձեցին ուղղութեան բերել, բայց բարեկամներս դարձեալ նոյն ճամբուն մէջ ձգեցին զիս. կը տեսնես թէ ի՛նչ վիճակի մատնուած տուն կը դառնամ։ Գինով մը կը բուժուի՞ միթէ... Ո՛րքան լաւ բան է արբենալ, իր օրերուն դատարկութիւնը, իր կեանքին անօգուտ ըլլալը, իր անգործութեան անհուն ձանձրոյթը մոռնալ... Ա՜հ, գիտեմ թէ ի՛նչ պիտի ըսես ինծի... Միլիոններով հարստութիւն ունեցող Վէրնիէ-Մարէօյլի զաւակն եմ, եւ չեմ գիտեր հօրս հարստութիւնը ուտելու կերպն իսկ... բայց, պառոն Թամըլիէ, դուն ի՞նչ ես։ Աղւոր երիտասարդ մը՝ որ կ'ապրիս այն մարդուն տան մէջ, որուն կինը գլխէ հանած ես... կ'ըսուի թէ անոր ամուսինը քեզ շահակից կ'ընէ իր շահադիտութեանց մէջ եւ քու եկամուտներդ ալ կ'աւելցընէ... Ուստի մէկուն առատաձեռնութիւնները կը փոխարինես միւսին հետ սիրուն գործեր ընելով... փայլուն արհեստ մը ի գործ կը դնես... արհեստ մը որ լաւ կը սնուցանէ մարդը։ Բայց դուն ժուժկալ ես... ինքզինքիդ տէրն ես, գործերդ վարելու համար... Եթէ ոչ, ի՛նչ բան կ'ապացուցանէ որ ինծի պէս չպիտի արբենաս... Երկուքս ալ համակարծիք ենք, բանդ գնա։ Ցոփութեան մէջ եղբայր ենք իրարու... Միայն թէ, պառոն, իմ ցոփութիւնս սուղի կը նստի ինծի, մինչ քուկինդ շահ կը ձգէ։

—Թշուառական, գոչեց Թամըլիէ ահարկու շարժում մը ընելով, Բրիսթիանի վրայ ձեռք վերցնելու համար։

Բայց իսկոյն հանդարտեցաւ ու մրմնջեց.

—Ի՛ր ըսածը չի գիտեր... վաղը ամէն բան պիտի մոռնայ...

Թամըլիէ ծռեցաւ իր բարեկամին վրայ, որ նորէն կէս քուն վիճակի մէջ ինկած էր, ու խնամոտ քննութենէ մը անցնելէ յետոյ զայն ըսաւ.

—Երբեք չպիտի կրնամ ոտքի վրայ հանել զայն, որպէս զի ժամանակին սրահ իջնէ։ Ի՞նչ ընելու է հիմա...

Անդաստակէն դուռը բացաւ եւ մեղմաձայն ըսաւ.

—Էտմօն, վար իջէք եւ Պ. Վէրնիէի ըսէք թէ իր հոս գալը անհրաժեշտ է։ Տօքթ. Օկաննը տան մէջ կը գտնուի... Անիկա ալ փնտռեցէք եւ խնդրեցէք որ վեր ելլէ։ Վայրկեան մը մի կորսնցնէք։

—Լա՛ւ, պարոն... Հիմա կ'երթամ...

Թամըլիէ տարապաղդ Բրիսթիանի քովը եկաւ նորէն, որ Թիկնաթոռին մէջ փռուած, գինովութիւնը կը թափէր։

—Այո՛, հայրը եւ բժիշկ մը. ահա անոր պէտք եղածը։

Վառարանին կռթնեցաւ պառոնը, մռայլ դէմք մը առած ու սպասեց, որովհետեւ կը տեսնէր թէ ցաւալի հետեւանքներ պիտի ունենար այդ միջադէպը. հեռուէն լսելի կ'ըլլար պարերու նուագածութեան ձայնը. ողբալի հակադրութիւն մը կը ձեւացնէր դժուարաւ շունչ առնող Բրիսթիանի ընկճման անշարժութիւնը եւ ի պատիւ իրեն տրուած բերկրապաթար հանդէսը՝ որ կը շարունակուէր վարը։ Վէրնիէի կտրուկ եւ քիչ մը դժնդակ ձայնը հնչեց անդաստակին մէջ. տօքթ. Օկաննը կանխելով ներս մտաւ Վէրնիէ։

Վշտագին շարժումով մը Թամըլիէ ցոյց տուաւ Բրիսթիանը, որ տեղէն իսկ չէր շարժած, ու Վէրնիէի ընկերացող բժիշկը ողջունելով, ըսաւ.

—Ես կ'երթամ իմաց տալու Տիկին Վէրնիէի թէ ձեր զաւկին քով կը գտնուիք...

—Այո՛, այդպէս ըրէք, սիրելի պառոնս...

Վէրնիէ տօքթ. Օկանի դառնալով, կծկուած բերնով, ու ցաւագին անձկութենէ մը տժգունած՝ յարեց.

—Կը տեսնէ՞ք բարեկամս, ի՛նչ վիճակի մէջ ձգեր են այս թշուառականը։

Բժիշկը տխրօրէն ցնցելով գլուխը, Բրիսթիանի ձեռքը բռնեց, բազկերակը զննեց եւ փութկոտ սենեկապանէն խնդրեց.

—Անձեռոց մը եւ ջուր...

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը. — Ֆրանսերէնը Ամերիկայի մէջ. — Հակակղերականներ. — Զանազան գումարումներ:

Բարիզ, 18 մայիս. — Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէ յուլիսին Պըրէսթ պիտի երթայ՝ անկէ Անգլիա ուղեւորելու եւ այցելութիւն տալու Էտուարտ Է.ի: Պ. Լուպէ, Պրէսթ գտնուած միջոցին, ներկայ պիտի ըլլայ նաւային կարեւոր փորձերու եւ զանազան հիմնարկէքներու:

—Նիւ-Եորքէն կը գրեն թէ կրթական Խորհուրդին յառաջիկայ նիստին մէջ երբ ուսմանց նոր ծրագիրը նկատողութեան առնուի, պիտի առաջարկուի որ ամերիկեան քոլէճներուն մէջ ֆրանսերէնի ուսուցումը գերմաներէնին հաւասար ըլլայ: Այդ առաջարկութեան մեծ ոյժ պիտի տրուի: Նոր ծրագիրը չաւելցներ ֆրանսերէնի աւանդումը, մինչդեռ գերմաներէնի համար յաւելում կ'առաջարկուի: Ալլիանս Ֆըրանսէզի նախագահ Պ. Բուտէր տեսակցեցաւ կրթական Խորհուրդին նախագահին հետ՝ բողոքելով ծրագրին այդ տրամադրութեանը դէմ:

Թուլուզ, 17 մայիս. — Այսօր հոս գումարում մը ունեցան զանազան դասակարգի վերաբերող անձնաւորութիւններ իրենց հակակղերական զգացումները արտայայտելու համար: Քանի մը ատենաբաններ խօսեցան, մանաւանդ Թուլուզի երեսփոխան Պ. Ռէյմոն Լէկ, որ կրօնական միաբանութեանց պատմութիւնը ըրաւ: Պահանջուեցաւ ջնջել Ֆալլուի դըպրոցական օրէնքը: Շնորհաւորական ուղերձ մը քուէարկուեցաւ Գոմպի նախարարութեան ուղղուած՝ այն պայքարին համար զոր կը մղէ կղերականութեան յետադիմական ոգիին դէմ որ թշնամի է ժողովրդական դասակարգին մտաւոր ու նիւթական զարգացումին: Գաւառին միւս քաղաքներուն մէջ ալ համանման գումարումներ կատարուեցան: Վիճաբանութեանց առարկան էին Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանումը, ընկերական դաստիարակութիւնը, աշխարհական ուսուցումը եւ քաղաքային իշխանութեան գերակշռութիւնը:

Մարսիլիա. — Հոս ալ հակակղերականները հրապարակախօսութիւններ եւ գումարումներ կատարեցին: Պատգամաւորութիւններ ներկայացան տեղւոյն կառավարիչին՝ հաղորդելու համար նոյն գումարմանց մէջ քուէարկուած որոշումները, որով միաձայնութեամբ կը շնորհաւորեն նախարարութիւնը՝ իր հակակղերական ապարքին եւ կրօնական միաբանութեանց հանդէպ ունեցած ընթացքին համար: Այդ ուղերձով նաեւ կը պահանջեն որ Խորհրդարանին նստաշրջանը գոցուելուն պէս, նախարարութիւնը առաջարկէ Եկեղեցիին ու Պետութեան բաժանումը: Գումարմանց մասնակցեցան նաեւ նահանգաց Խորհուրդի անդամներ:

Քլերմոն-Ֆէրրան. — Այսօր, երեսփոխան Պ. Շամպիժի նախագահութեամբ գումարում մը կատարուեցաւ: Ծերակուտական Պ. Տէլբէք մէկ ժամ երեք քառորդ խօսեցաւ՝ հակակղերական տեսութիւններ պարզելով: Իր խօսքերը ջերմապէս ծափահարուեցան: Միաձայնութեամբ քուէարկուեցաւ օրակարգ մը որով կը շնորհաւորեն թէ՛ Պ. Լուպէն եւ թէ նախարարութիւնը՝ այն կորովամտութեան համար որով կը մաքառին կրօնական միաբանութեանց դէմ. նաեւ խնդրելով որ քօնքորտան ջնջուի եւ Եկեղեցին ու Պետութիւնը բաժնուի:

Թուր. — Երեսփոխան Պ. Լաֆֆէր, այսօր, Թէաթր-Ֆրանսէի մէջ հրապարակախօսութիւն մը կատարեց՝ Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանումին վրայ: Ունկընդիրներուն թիւը երկու հազարի չափ էր: Միաձայնութեամբ քուէարկուեցան երկու օրակարգ, որոնց մէկը՝ կը շնորհաւորէ կառավարութիւնը եւ միւսն ալ կը խնդրէ կրօնական գործոց ելմտացոյցին ու Վատիկանի մօտ Ֆրանսական դեսպանութեան ջնջումը:

Թուլա. — Հանրապետական կուսակցութեան բոլոր խումբերը, հոս, գումարում մը ունենալով, քանի մը ճառեր արտասանուեցան: Ցետոյ սա օրակարգը քուէարկուեցաւ. — «Հոս հաւաքուողները խստիւ կը բողոքեն օրէնքին անսաստող եպիսկոպոսներուն ու վանականներուն դէմ եւ կը խնդրեն. — Ա. Առանց բացառութեան բոլորովին ջնջել կրօնական բոլոր միաբանութիւնները եւ Պետութեան կողմէ գրաւել անոնց անժառանգելի կոչուած ստացուածքները: Բ. Բացարձակապէս եւ կարճ միջոցի մէջ բոլոր Եկեղեցիները, կաթոլիկ ու բողոքական, բաժնել Պետութենէն: Գ. Ֆալլուի օրէնքը անմիջապէս ջնջել, ուսուցման պետական մենաշնորհը հաստատել եւ պետական կրթական հաստատութեանց մէջ կրօնական պաշտամունքը վերցնել:»

Ռէմս. — Այսօր Պ. Հանրի Պէրանժէ եւ Ռէմսի քաղաքապետ Պ. Շարլ Արնոււ Սիրքին մէջ հակակղերական հրապարակախօսութիւն մը կատարեցին: Ունկընդիրներուն թիւը երկու հազարէն աւելի էր: Ատենաբանները ջերմապէս ծափահարուեցան: Օրակարգ մը քուէարկուեցաւ, որով կը շնորհաւորեն Պ. Գոմպը ու նախարարութիւնը՝ հրաւիրելով զանոնք շարունակել հակակղերական պայքարը:

Լիլ. — Այս իրիկուն հակակղերական գումարում մը կատարուեցաւ հոս: Զանազան բանախօսութիւններ արտասանուելով պարզուեցան կղերականութեան ձգտումները: Ցետոյ օրակարգ մը քուէարկուեցաւ Եկեղեցիին եւ Պետութեան բաժանման ի նպաստ:

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Երկու երկիրներու յարաբերութիւնները. — Լոնտոնի տարեկան հացկերոյթը. — Մերձեցման համար. — Եռանդագին ճառեր. — Պ. Պարքլէյ:

Լոնտոն, 17 մայիս. — Երէկ իրիկուն Քաֆէ Ռուայալի մէջ կատարուեցաւ տարեկան հացկերոյթը Լոնտոնի անգլօ-ֆրանսական Ընկերութեան՝ որուն միակ նպատակն է երկու երկիրներուն յարաբերութեանց բարւոքումը: Այդ հանդէսը շատ փայլուն էր: Անգլիական Խորհրդարանին զանազան կուսակցութեանց եւ Լոնտոնի քաղաքապետութեան կողմէ ներկայացուցիչներ կային: Երկու հարիւր յիսուն հոգի մասնակցեցան սեղանին. կէսը գեղեցիկ սեռին կը պատկանէր՝ մեծ մասամբ ֆրանսացի: Քաղաքապետութեան ներկայացուցիչ Պ. Ալիսթըն որ կը նախագահէր, բաժակ պարպեց Էտուարտ Թագաւորին եւ Պ. Լուպէի կենացը: Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահին վրայ կենսագրական տեղեկութիւններ հաղորդելէ ետքը Պ. Ալիսթըն ըսաւ.

«Եթէ Պ. Լուպէ Լոնտոն գայ, ձեզի համար եղածէն աւելի ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ, ինչպէս Լոնտոն կ'ընէ բարեկամ ազգի մը վեհապետին: Կրնայ վստահ ըլլալ սրտագին ու ջերմագին ընդունելութեանը ամբողջ ժողովրդեան մը որ անցեալին մէջ Ֆրանսայի դաշնակիցը եղած է իր քաղաքակրթութեան գործին մէջ:»

Պաշտպանողական երեսփոխան Սըր Ալպէրթ Ռոլլիթ, որ նաեւ Լոնտոնի առեւտրական սենեակին նախագահն է, ըսաւ թէ Ութրէխթի դաշնագրութեան համաձայն, Ֆրանսա անժխտելի իրաւունքներ ունի Նիւ-Ֆաունտլէնտի մէջ: Այդ իրաւունքները պէտք է նկատողութեան առնուին Անգլիոյ կողմէ որ վեհանձն է, եւ հարկ է որ շուտով կարգադրուին փոխադարձ գոհացումով մը եւ կամ իրաւարարութեամբ: Ատենաբանը խնդրեց Պոլոնեի քաղաքապետէն որ ներկայ էր, իրեն հետ Ֆրանսա տանիլ սա խօսքերը.

«Սրտանց փափաքող ենք մտերմական ու անկեղծ բարեկամութեան մը Ֆրանսայի հետ: Թո՛ղ մեր հոգիները միանան եւ թոյլ տրուի մեզի միասին աշխատելու խաղաղութեան, վաճառականութեան եւ քաղաքակրթութեան զարգացումին համար. նաեւ մեր ազդեցութիւնը ամբողջ աշխարհի վրայ տարածուի մարդկութեան երջանկութեանը համար:»

Իրլանտացի երեսփոխան Պ. Թ. Բ. Օ'Քոնոր մեծ պերճախօսութեամբ մը ակնարկեց այն պաշտպանութեան զոր Անգլիա ու Ֆրանսա կը նուիրեն ամէն կողմ: Պ. Պարքլէյ տեղեկութիւններ հաղորդեց իր ձեռնարկներուն վրայ՝ Անգլիոյ հիւսիսային կողմը, երկու երկիրներու միջեւ հաշտութեան դաշնագրութեանը համար:

—Առջի իրիկունը Լիտսի մէջ կարեւոր գումարում մը կատարուեցաւ՝ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ կնքուելիք հաշտութեան դաշնագրութեան համար: Պ. Պարքլէյ ճառ մը խօսեցաւ որ շատ ծափահարուեցաւ: Լորտ-Քաղաքապետը առաջարկեց յանձնաժողով մը կազմել՝ այդ ծրագրին ի նպաստ գաղափարներու տարածման համար:

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պատերազմական նախարարը. — Հրաժարման պատճառներ. — Հաէզլէր զօրավարը. — զինուորական մարզանքներ:

Պէրլին, 16 մայիս. — Թակպլաթ կ'ըսէ թէ Վիլհէլմ կայսրը շատոնց իր համարումը վերցուցած է պատերազմական նախարար ֆոն Կոսլէր զօրավարի վրայէն: Կայսրը, Հռոմ ուղեւորելէ առաջ իր դղեակը բերել տալով ֆոն Կոսլէր զօրավարը, խիստ յանդիմանութիւններ ըրեր է, միանգամայն հրամայեր է որ երեք ամսուան արձակուրդ առնէ, իբրեւ յառաջընթաց պաշտօնէ բոլորովին քաշուելուն: Այդ առթիւ մատուցուած խնդրանքները չյաջողեցան: Վիլհէլմ Բ. պատասխանելով բարձրաստիճան անձնաւորութեան մը որ կը բարեխօսէր, ըսաւ թէ ալ եւս չուզեր տեսնել Կոսլէր զօրավարը: Պատերազմական նախարարութեան փոխանորդ Այնըմ զօրավարը այն ատեն իր պաշտօնին պիտի ձեռնարկէ, երբ բարւոքի իր առողջական վիճակը որ շատ ցնցուած էր ձիէ մը իյնալէն:

Մեց. — Սթէօցէր զօրավարը, կառավարիչ Մեցի, 16րդ զօրաբանակին հրամանատար կարգուեցաւ Հաէզլէր կոմսին տեղ որ բաւական հիւանդ է: Զինուորական շրջանակներու մէջ աւարտած կը նկատուի կոմսին ասպարէզը:

—Պ. ֆոն Հիւլզէն-Հաէզլէր կայսեր զինուորական դիւանին պետը, մարզանքներու ատեն սրտի կաթուած ունեցաւ եւ հիւանդանոց տարուեցաւ: Կայսրը, քանի մը զօրավարներու հետ այցելութիւն տուաւ անոր:

ՍՈՄԱԼԻԼԱՆՏ

Մանրամասնութիւններ կռուի մը վրայ. — Չիչէսթըր հարիւրապետին մահը. — Միրապէլլօ ծովակալը:

Լոնտոն, 17 մայիս. — Սոմալիլանտէն հասած հեռագիրներ մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն կռուի մը վրայ, որուն մէջ Չիչէսթըր հարիւրապետը, որ Սոմալիլանտի հեծեալ հետեւակազօրքին կը վերաբերէր, սպաննուեր է Բըլմէքէթի զօրախումբին պարտութեան նախընթաց օրը: Բանընինդ հոգիէ բաղկացած հետազօտիչ խումբ մը յարձակում կրեր է թաւուտքէն դուրս ելած ձիաւորներու կողմէ: Հետազօտիչ խումբը կիսաբոլորակ մը ձեւացնելով գետնին վրայ պառկեր ու սկսեր է կրակ ընել թշնամիին վրայ, որ միշտ օգնութիւն կը ստանար. ընդհուպ թշնամիին թիւը հասաւ երկու հարիւրի: Սքէքէրֆի հարիւրապետը հրացանաձիգներու տեղակալ մը ղրկեց, երեք մղոն հեռու գտնուող Բոպ գնդապետէն օգնութիւն խնդրելու համար: Բայց օգնական զօրք հասնելէ առաջ, թշնամին անհետացաւ, իր հետ տանելով իր մեռեալները ու վիրաւորները: Զոհատին իւրաքանչիւր զինուորը տասնական փամփուշտ միայն ունէր իր քով: Կռուին մէջ, Չիչէսթըր հարիւրապետը սպաննուեցաւ եւ ուրիշ չորս հոգիներ վիրաւորուեցան:

—Ատէնէն կը հեռագրեն թէ իտալացի Միրապէլլօ ծովակալը Օպպիայէն գալով քաղաքը հասեր է Վիքթոր-Բիզանի յածաւորակով: Ցեղապետին տղուն անուանումը լաւ ընդունելութիւն գտեր է տեղացի պետերուն կողմէ: Միրապէլլօ ծովակալը, բնիկ զօրքերու օգնութեամբ, կը պաշտպանէր այդ ցեղապետը: Նաեւ բնիկ թղթատարներու կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը հաստատեր է Օպպիայի եւ Մուրուկի, Օպպիայի եւ Պէնատիրի միջեւ: Միրապէլլօ ծովակալը յետոյ Զին մեկներ է Վիքթոր-Բիզանի յածաւորակով:

ԻՏԱԼԻԱ

Երեսփ. Ժողովին մէջ. — Հարցապնդում մը կրօնական միաբանութեանց մասին. — Ընկերակցութեանց օրէնքը Իտալիոյ մէջ:

Հռոմ, 19 մայիս. — Երեսփ. Ժողովին մէջ, Պ. Սոչչի եւ իր պաշտօնակիցներէն մէկ քանին Ներքին գործոց խորհրդականին հարցուցին թէ կառավարութիւնը օրէնքին տրամադրութիւնները ի գործ պիտի դնէ՞ կրօնական միաբանութեանց նկատմամբ, որպէս զի Իտալիա ալ գործունէութեան դաշտ չըլլայ այն կրօնական միաբանութեանց որոնք Ֆրանսայէն վտարուած են: Պ. Ռոնչէթթի պատասխանեց թէ չի կարծեր որ հարցապնդողին նպատակը եղած ըլլայ չընդունիլ օտարականներ, եթէ անոնք պետութեան օրէնքները յարգեն իսկ: Ներքին գործոց խորհրդականը նաեւ հաւաստեց թէ կառավարութիւնը չպիտի դադրի աչալուրջ հսկողութիւն կատարելու, մանաւանդ հանրային կրթութեան ու բարեգործութեան խնդիրներու մասին: Պ. Սոչչի իր պատասխանին մէջ խնդրեց որ ամէն միջոցներ ձեռք առնուին, վտանգներու առջեւը առնելու համար, որոնք կրնան ծագիլ ի վնաս նոր սերունդին եւ երկրին ապագային:

—Կրօնական ընկերակցութեանց դրութիւնը Իտալիոյ մէջ 1866ին հաստատուած է վերջնապէս: Այդ կրօնական միաբանութիւնները ո՛ եւ է օրինական հանգամանք, քաղաքային ինքնութիւն, հաւաքական սեփականութեան իրաւունք չունին: Բայց կատարեալ ազատութիւն կը վայելեն, իբր անհատական ընկերակցութիւններ: Օրէնքը չարգիլեր օտարականներուն՝ այդ ընկերակցութեանց անդամակցիլ: Մնաց որ կրօնական միաբանութեանց արգիլուած է քաղաքականութեամբ զբաղիլ:

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ

Բուռն միջադէպ թատրոնի մէջ. — Գրգռիչ թատերախաղ մը. — Ամերիկացիներուն յարձակումը:

Ուաշինկթըն, 19 մայիս. — Մանիլայի Լիպէրթէ թատրոնին մէջ բուռն ու յատկանշական միջադէպ մը պատահեր է: Նախկին ըմբոստ Թոլէնթինօ գնդապետին մէկ թատերախաղը կը ներկայացուէր, որուն մէջ դիւցազնուհին գետին կը նետէ ամերիկեան դրօշը ու Քաթիբունա անուն Փիլիփեան ընկերութեան դրօշը կը պարզէ, աղաղակելով թէ Ամերիկացիները պիտի վտարուին Փիլիփփինեաններէն: Քանի չափ Ամերիկացիներ թատերաբեմին վրայ խուժեցին, դերասանները արտաքսեցին եւ կտոր կտոր ըրին կանթեղը ու թատերական զարդերը, մինչ ներկաները խոյս կուտային ամէն կողմէ: Տեղական իշխանութիւնները, որոնք մինչեւ այն ատեն շատ թոյլատու գտնուած էին այդ տեսակ գրգռիչ թատերախաղերու ներկայացման մասին, մտադիր են բոլորովին արգիլել զանոնք:

ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆ

Թշնամական զգացումներ օտարականներուն նկատմամբ. — Մենելիք եւ Մատմիլա. — Անգլիացիներուն վերագրուած նպատակը:

Լոնտոն, 19 մայիս. — Մորնինկ Լիտըր նամակ մը կը հրատարակէ զոր ստացած է Ատտիս-Ապապայէն: Այդ թղթակցին ըսածին նայելով, Մենելիքը շրջապատող անձերը թշնամական ձգտումներ կը տածեն օտարականներուն նկատմամբ: Մենելիք ալ նոյն զգացումներուն մասնակից է: Օտարականներուն հակառակ եղող կուսակցութիւնը դիտել կու տայ թէ երկրին գործերուն մէջ օտարներու միջամտութիւնը կը վնասէ բնիկ ժողովրդեան շահերուն: Այդ կուսակցութիւնը մանաւանդ պայքար կը մղէ Ճիպութի-Հարրար երկաթուղիի գծին համար: Ամէնէն աւելի թշնամական զգացումներ կը սնուցանէ Մեծն-Բրիտանիոյ նկատմամբ: Մենելիքը շրջապատող անձերը համոզուած կը թուին թէ անգլիական զօրքերը Սոմալիլանտի մէջ իրենց գործը աւարտելէ յետոյ Հապէշիստանը պիտի գրաւեն: Սահմանագլուխ ղրկուած հապէշական զօրքերը, Մատմիլայի յառաջխաղացումը արգիլելու համար, շատ բարեացակամ չէզոքութիւն մը կը պահեն: Զէնքեր ու տեղեկութիւններ կը հայթայթեն Մատմիլային, ինչպէս նաեւ ֆրանսացի ու գերման արկածախնդիրներու զինուորական խորհուրդները կ'առնեն: Մորնինկ Լիտըր կ'ըսէ թէ Մենելիք կ'ուզէ կարելի եղածին չափ երկարել Անգլիոյ պատերազմական գործողութիւնները Մատմիլայի դէմ:

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գործատէրերու գումարում. — Կրօնքի հրաշքներ՝ ելեքտրականութեամբ. — Նիւեորքի կալուածական տուրքը:

Ուաշինկթըն, 19 մայիս. — Նիւ-Եորքի ճարտարարուեստի պետերը գումարում մը ունեցան անցեալ ուրբաթ իրիկուն, գործաւորական սէնտիքաներուն դիմադրելու համար: Ութը հարիւր գործատէրեր, որոնք երեք միլիոն դրամագլուխ մը կը ներկայացնէին, որոշեցին միանալ, իրենց գործերը ապահովելու եւ գործաւորներու պաշտպանութեան գործը երաշխաւորելու ընդդէմ ամէն միջամտութեան ու աշխատութեանց դադարման:

—Ռէօնթկէնեան ճառագայթները բոլորովին անակնկալ գործածութիւն մը կ'ունենան Ամերիկայի մէջ: Քանի մը հարիւր եկեղեցականներու աջակցութեամբ կատարուած ձեռնարկ մըն է ասիկա, զոր ի գործ կը դնէ տօքթ. Ճէյսէր Նիւ-Եորքի աղօթատեղիներուն մէջ, ելեկտրականութեան միջոցաւ, հրաշքին կարելիութիւնը ապացուցանելու համար: Անցեալ իրիկուն, Ս. Անսէլմ եկեղեցիին մէջ սեղանի մը վրայ ցոյց տրուեցաւ հայր Ռիւբբէր, որուն գլուխը շրջապատուած էր ելեկտրական ճառագայթներու լուսածիրով մը, մինչ մարմինը կը լիզէին բոցի լեզուներ, իբր ապացոյց Պէնտէկոստէի հրաշքին: Ներկայ եղող կարգ մը երէցներ ծափահարեցին, բայց նշանաւոր եկեղեցականներ ալ կը հակառակին, ըսելով թէ ելեկտրական այդ փորձերը կը վնասեն Յայտնութեան նուիրական հանգամանքին:

—Նիւեորքի քաղաքին կալուածական տուրքերուն ցանկը ահագին գումարներու կը հասնի, որովհետեւ Նիւ-Եորքի միլիոնատէրերը չքեղ բնակարաններ ունին հոն: Անոնցմէ ոմանք սա գումարները կը վճարեն իբր կալուածական տուրք. —Պ. Պ. Քօռնէլիուս Վանտէրպիլթ՝ 983 հազար տոլար, ֆոն Քէրթըր Պրաուն՝ 822 հազար, Ալվա Վ. Պէլմոնթ՝ 860,000, Օկտէն Կոլէթ՝ 616,500, Ռոպէրթ Կոլէթ՝ 420,100, Ֆ. Վ. Վանտէրպիլթ՝ 333,200:

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վեհէլսի թուղթերը. — Պ. Պ. Քավարի ու Պուասիէրի կարծիքը. — Պ. Հանրի Պրիսոնի յիշատակները:

Պրիւսէլ, 16 մայիս. — Բըքի Պլէօ սա հեռագիրը կը հրատարակէ զոր ստացած է Սան-Ռէմոյի իր թղթակցէն. — «Կրնանք հերքել Պրիւսէլի կղերական թերթի մը գրածը, հիմնուած, ինչպէս նոյն թերթը կ'ըսէ, Պրիւսէլցի փաստաբան Պ. Տրէմէլի հետ կատարուած տեսակցութեան մը վրայ: Այդ անձը որուն կղերական նոյն լրագիրը ըսել կուտայ թէ բրուսիացի Վէհէլս նախկին տեղակալին կողմէ իրեն յանձնուած թուղթերը կարեւորութիւն մը չունին, տեղեակ չէ անոնց պարունակութեանը: Այդ թուղթերը զինկոյէ սընտուկի մը մէջ դրուած, կարուած լաթի մը մէջ փաթթուած ու կնքուած են: Այդ սնտուկը անգամ մը միայն բացուած է Պրիւսէլի վերաքննիչ ատեանին առջեւ: Դատաւորները քննած են անոր պարունակութիւնը: Պ. Տրէմէլ բնաւ ձեռք չէ անցուցած Զէրնուսքիի սուտ վկայութեան թուղթերը: Վէհէլս այդ սնտուկը Տրէյֆիւսի տրամադրութեանը տակ պիտի դընէ, եթէ անոր ձեռքը հասցնելու ապահով միջոց մը գտ՛է: Ուրիշ շատ կարեւոր կէտ մը. — Ընդհանուր ապահովութեան տնօրէն Պ. Քավար, երէկ, Նիս ժամանեց՝ իր ազգականներէն մէկին զաւակին մկրտութեանը ներկայ գտնուելու: Յայտնի է թէ մասնակցութիւն ունեցած է՝ Զէրնուսքիի սուտ վկայութեան մասին կատարուած քննութեան: Կրցայ տեսնուիլ թէ՛ Պ. Քավարի եւ թէ Պ. Պուասիէրի հետ, կեդրոնական քոմիսէր Նիսի, որ մասնակցած է նոյն քննութեան: Պ. Քավար ըսաւ ինծի թէ Վէհէլս նոր բան մը չէր իմացուցած Ֆրանսայի ոստիկանութեան. անոր յայտարարութիւնները ստոյգ են: Այդ միջոցով եղբայրակցութեան յանգող տեղեկագիր մը, ուր պարզուած է Բըյ վորովաքի մեքենայութիւնները՝ Զէրնուսքիի սուտ վկայութեանց մասին, ինչպէս նաեւ Մարէշալ հարիւրապետին կատարած դերը այդ խարդախութեան բանակցութեանց մէջ, երեք տարի առաջ Պ. Պուասիէրի կողմէ Ներքին գործոց նախարարութեան մատուցուեցաւ: Այդ տեղեկագիրը անկէ ի վեր հոն կը մնայ: Հանրութիւնը եւ Տրէյֆիւս տեղեկութիւն պիտի չունենային անոր գոյութենէն, եթէ երբեք դիպուածով օրագրող մը տեսակցութիւն մը չունենար Վէհէլսի հետ: Պ. Պուասիէր ըսելով թէ երեք տարի առաջ է որ նոյն տեղեկագիրը ղրկած է Ներքին գործոց նախարարութեան սա յայտարարութիւնն ալ ըրաւ. — «Ռէնի դատավարութեան ատեն Զէրնուսքի, Տրէյֆիւսի դէմ ըրած իր սուտ վկայութեան համար, միայն կէսը ստացաւ սպայակոյտին կողմէ խոստացուած պարգեւին: Մնացած կէսն ալ դատավարութենէն ժամանակ մը ետքը պիտի ստանար: Այդ միջոցին փոփոխութիւններ կատարուեցան սպայակոյտին բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն մէջ: Նոր եկողները չճանչցան Զէրնուսքիի պահանջին արժէքը: Այդ պատճառով Զէրնուսքի ու իր բարեկամ Բըյվորովաքի դայրացան եւ անոր արդիւնքը եղաւ գործին երեւան հանուիլը, բայց ջանք մը եղաւ չհրատարակելու:»

Բարիզ, 17 մայիս. — Պ. Հանրի Պրիսոն «յիշատակներ» խորագրով Սիէքլի մէջ կը հրատարակէ իր յիշատակները Տրէյֆիւսի գործին վրայ՝ այն թուականին համար երբ նախարարապետ էր: Այդ հրատարակութեան մէջ սապէս կը խօսի Զիւրլէնտէն զօրավարին նկատմամբ. — «Սեպտեմբեր 6ի երեքշաբթի օրը, նախարարաց Խորհուրդ կար Էլիզէի մէջ: Նախ շնորհակալութիւն յայտնեցի Զիւրլէնտէն զօրավարին, պատերազմական նախարարի պաշտօնը ընդունած ըլլալուն համար: Զօրավարը ինքնաբերաբար սա յայտարարութիւնը ըրաւ. — «Անշուշտ շատ չուտով կ'երթանք դէպ ի վերաքննութիւն: Պիտի խնդրեմ ծովային նախարարէն որ հիմակուընէ միջոցներ ձեռք առնէ՝ Տրէյֆիւսի վերադարձը ապահովելու համար: Պէտք է որոշել զայն բերելիք չոգենաւը եւ ցամաք հանուելիք տեղը:» Ծովային նախարար Պ. Լոքրուա պատասխանեց թէ այսօր իսկ ինծի հետ պիտի խորհրդակցի Տրէյֆիւսը բերելիք չոգենաւը որոշելու համար: Այդ միջոցին մէկը առաջարկեց թէ կարելի չէ՞ վերաքննութիւնը կատարել ծովային նախարարութեան մէկ նաւարանին մէջ՝ Լորիան կամ Ռոշֆոր, բայց դիտողութիւն ըլլալով որ զինուորական ատեանները իրենց գումարման վայրերը ունին օրէնքով սահմանուած, նոյն առաջարկութիւնը մերժուեցաւ: Պ. Լոքրուա ճաշէն ետքը իմ բնակարանս եկաւ. վայրկեան մը վարանեցանք: Միթէ Անթիլխանն՞երը գտնուող նաւ մը որոշելու էր Սատանայի կղզին ղրկելու, թէ մասնաւոր նաւ մը հարկ էր ղրկել: Այս վերջի պարագան յարմար դատեցինք եւ որոշեցինք ղրկել Սֆաքսի չոգենաւը որ Թուլոն կը գտնուէր:»

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ Սէօքէի երեւելիներէն Հաճի Խալիլ էֆ.ի, Սանիէի աստիճան՝ անդրանիկ որդւոյն Ալի Ռիզա էֆ.ի եւ Սալիսէի աստիճան՝ միւս որդիներուն Մուսթաֆա Թէվֆիք ու Հիւսէին էֆ.ներու:

—Թոքատի գաւառին կառավարիչի օգնական անուանուեցաւ Ռիզա էֆ. որ Գոնեայի նահանգին մէջ քանի մը տեղեր իբրեւ ելմտական պաշտօնեայ պաշտօնավարած է:

—Միրլիվայութեան աստիճան տրուեցաւ Կայս. Պալատան բժիշկներէն գնդապետ Ահմէտ պէյի: Սոլ Գոլ Աղասիի աստիճան՝ Ե. զօրաբանակին (Սուրիա) 35րդ գունդին Ա. վաշտին բժիշկ հարիւրապետ Գրիգոր էֆ.ի:

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ 33րդ կիսաբաժնին հրամանատար Սալիհ փաշայի եւ 18րդ կիսաբաժնին ու Բէթրիկի հրամանատար Շէմսի փաշայի:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Նոր նախարարութեան մասին Մալիմար հետեւեալը կ'արտատպէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէն. — «Պուլկարիոյ իշխանը նոր նախարարութիւն մը կազմեց, Բեդրով զօրավարին նախագահութեամբ: Նոր դահլիճին մէջ նախորդ նախարարութեան անդամներէն միայն Սավով գնդապետը կայ: Բեդրով զօրավարին դահլիճը զանազան կուսակցութեանց պատկանողներէ կը բաղկանայ եւ անդամներուն ամէնքն ալ բոլորովին խաղաղութեան կուսակից են: Նոր դահլիճին անդամներէն Պ. Բեդքովի համոզումը այն է թէ Պուլկարիոյ համար մեծապէս շահաւոր է հպատակիլ իր գերիշխան պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան: Խաղաղութեան պահպանման փափաքողները շատ գոհ են Պ. Բեդքովի՝ նոր նախարարութեան մէջ մտնելուն համար: Նոր դահլիճին անդամներէն յիշատակութեան արժանի է դատական նախարար Պ. Կէննատիէվ որ Գերմանիոյ մէջ ուսում առած է եւ խաղաղութեան պահպանման կուսակից: Ներքին գործոց նախարար Պ. Բեդքով եւ միւս նախարարներէն չորսը որոնք Ֆէրտինանտ իշխանին վստահութիւնը կը վայելեն, անշուշտ պիտի յաջողին բոլորովին բնաջինջ ընել Պուլկարիոյ մէջ տարածուած չարագործ ապստամբները: Այս նոր նախարարութեան կազմութեամբը անգամ մը եւս հաստատուեցաւ այն պարագան թէ Պուլկարիոյ իշխանը մեծապէս կ'աշխատի անթերի կատարելու օսմ. կառավարութեան հանդէպ ունեցած հաւատարմութեան ու հպատակութեան պարտականութիւնները:»

—Պուլկար լրագիրները կ'ըսեն թէ հանրութիւնը շատ գոհ մնացած է Նոր Նախարարութեան կազմութենէն, վասն զի ալ եւս ձանձրացած է նախարարական յաճախակի տագնապներէն: Համոզուած է նաեւ որ Նոր դահլիճը կազմողները երկրին խաղաղութիւնը պահպանել պիտի ջանան: Նոր նախարարներէն Պ. Պ. Բեդրով, Բեդքով ու Սավով արդէն ուրիշ անդամներ ալ նախարարութեան պաշտօն վարած ըլլալով, ծանօթ են երկրին մատուցած իրենց ծառայութիւններովը: Ելմտական նախարար Պ. Մանուշէվ կազմակերպիչի կարողութիւն մը ցոյց տուած է երկրագործական սնտուկներու տնօրէնի պաշտօնին մէջ: Դատական նախարար Պ. Կէննատիէվ արժանիք ունեցող փաստաբան մըն է. իսկ կրթական նախարար Պ. Շիշմանով ուսուցիչի ու գրողի լաւ համբաւ մը կը վայելէ:

—Նոր նախարարութեան անդամները, երեքշաբթի օրը, ներկայացան Ֆէրտինանտ իշխանին:

—Սէրվիքը կ'իմանայ թէ պատերազմական նախարար Սավով գնդապետին հրամանով սահմանագլուխի զօրաբաժնին սպայակոյտը Տուպնիցայի քաղաքին մէջ հաստատուեր է: Խրիսթով գնդապետը դադրած է նոյն քաղաքը գտնուող կիսաբաժնին հրամանատարութեան պաշտօնէն:

—Նախարարապետ Բեդրով զօրավարը յայտարարեր է պուլկար լրագրի մը խմբագրին թէ նոր դահլիճին քաղաքականութիւնը բնաւ պիտի չտարբերի նախորդներէն եւ թէ պիտի աշխատի լաւագոյն յարաբերութիւններ ունենալ բոլոր տէրութեանց հետ:

—Ֆէրտինանտ իշխանը, երեքշաբթի օրը, Սոֆիայի ռուսական հիւպատոսարանը երթալով մէկ ժամու չափ տեսակցեր է ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պախմէթիէվի հետ:

—Պուլկար թերթ մը կը ծանուցանէ թէ ներքին գործոց նախորդ նախարար Պ. Լուտսքանով դատաստանի պիտի ենթարկուի:

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷՆ կը գրեն պուլկար լրագիրներուն թէ, կ'ըսէ Սէրվիք, Տուրնուճայի ռումանական իշխանութիւնները քանի մը Պուլկարներ ձերբակալեր են իբրեւ կասկածելի: Պուլկարական տուներու մէջ խուզարկութիւններ կատարուեր են:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՍԷՐՊԻՈՅ միջեւ կնքուած առեւտրական առժամեայ պայմանագրութեան պայմանաժամը աւարտած է: Սերպ կառավարութիւնը կը փափաքի որ այդ պայմանագրութիւնը երեք ամիս եւս երկարի: Այդ նպատակով բանակցութիւն կը կատարուի Կայս. կառավարութեան եւ Սերպիոյ միջեւ:

ՍԸՎԱԶԷՆ առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ կուսակալ Րէշիտ պէյ, ֆէրիք Մէհմէտ Խուլուսի փաշան իր կողմէ փոխանորդ կարգելով, Թէնուս գացեր է՝ Սըվազէն մինչեւ Գայսէրի շինուող ճամբան աչքէ անցընելու:

ԷՐԶՐՈՒՄԷՆ չորեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ քանի մը օրէ ի վեր տեղացող անձրեւը առատութիւն պատճառեր է երկրագործութեան: Բանջարեղէնները ու պտուղները օգտուեր են:

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԷՆ առնուած հեռագիր մը նայելով, երեքշաբթի օրը ժամը 11ին Պոլսի մէջ երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու:

ՄԷԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ, պետական Խորհուրդին որոշմամբ, ծանոյց ամէն կողմ թէ երբ տէֆթէրտար մը, հաշուակալ մը եւ ելմտական որ եւ է պաշտօնեայ պաշտօնէ դադրի, անոնք այն ատեն միայն կարենան ուրիշ պաշտօնի կոչուիլ, երբ հաստատուի թէ քաղաքային հանգստեան թոշակի սնտուկին յատկացուած գումարները ամբողջովին վճարած են եւ առկախ հաշիւ չէ մնացած: Այս զեկոյցին պատճառը այն է թէ նոյն կարգի պաշտօնեաներէ ոմանք կանոնաւոր հաշիւ չտալով, հանգստեան կոչուած ու անպաշտօն պաշտօնեաներու եւ որբերու ու այրիներու ամսաթոշակ յատկացնելու գործողութիւնը բաւական ատեն կը յապաղի:

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ նոր հաստատուած տասը գիւղախումբերու միւտիրի պաշտօններուն համար քսանէ աւելի դիմումներ եղած ըլլալով, տեղւոյն կրթական տնօրէնին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ ատոնցմէ կարող եղողները ընտրելու համար:

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՆՔԵՐՈՒ նախարարութիւնը, եպարքոսական հրամանով, ծանոյց ամէն կողմ թէ մենաշնորհով արուած հանքերու եւ նախապէս պաշտօնական արտօնութիւն ստացած քարահանքերու տուրքերէն ալ զինուորական սպառազինմանց համար մաս մը գանձուի:

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ. — Ռումանիոյ դեսպանը, Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդին մէջ ֆրանսական պատուիրակ Պ. Պէրժէ եւ պուլկարական գործակատար Պ. Կէչոֆ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ: Պ. Կէչով նաեւ տեսակցեցաւ Ներքին գործոց Նախարարին հետ:

—Պէլճիքայի նախկին Նախարարապետ Պ. Պէռնաէրթ որ ժամանակէ մը ի վեր Կ. Պոլիս կը գտնուի, եւ վաղը Պելճիքա պիտի դառնայ, երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին եւ պետական Խորհուրդի նախագահին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ:

ԻՍԼԱՄ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ. — Պամիրի շոգենաւը որ ապրիլ 19ին Եամպուէն մեկնած էր 518 ուխտաւորներով եւ ատոնց 315ը զանազան նաւամատոյցներ հանած էր, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց 20 ուխտաւորներով: Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ որ ատոնց ամէնուն ալ առողջական վիճակը գոհացուցիչ է: Այդ ուխտաւորները արդէն օրինական քարանթինան լրացուցած են Թուրի եւ Պէրութի մաքրանոցներուն մէջ: Ճամբան ուխտաւորներէն ոմանք սովորական ախտերէ հիւանդանալով Թուրի հիւանդանոցը փոխադրուեր են:

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ ծանուցուեցաւ ամէն կողմ թէ կալուածական տուրքերու փոփոխութեան, փէրաղի ու ինթիգալի չինութեանց եւ ուրիշ գործողութեանց համար երբ դիմում ըլլայ տուրքերու վարչութեանց, անպատճառ պէտք է ցոյց տալ թափուի սէնէտները:

ԱՓՐՈԴԻՏԵԱՆ ԱԽՏ. — Սըվազի նահանգին մէջ ափրոդիտեան ախտը ծարակած է եւ անոր դարմանման համար մասնաւոր հիւանդանոց չկայ: Ուստի նոյն նահանգէն մատուցուած խնդիրքը մը վրայ պետական Խորհուրդը որոշեց որ հոն ժողովուրդին հանգանակութեամբ հիւանդանոց մը կառուցուի եւ ատոր վերաբերեալ առաջձները եւլն. տուրքէ զերծ ըլլան։

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ հրդեհէն այրած տուներուն վերաշինութեանը համար հարկ եղած մէկ միլիոն խորանարդ մեթր առաջձները, պետական խորհուրդին որոշմամբ, առանց տուրքի պիտի կտրուին մօլակայ անտառներէն։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ ղրկուած երկու բժիշկները՝ Էօմէր պէյ ու Նիհատ պէյ, զանազան տարափոխիկ հիւանդութեանց մասին հարկ եղած ուսումնասիրութիւնները աւարտած ըլլալով, երէկ Կ. Պոլիս դարձան։

ՌՈՒՍԻՈՅ կայսեր ծննդեան տարեդարձին օրը Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոսարանի մատուռին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեր են։ Ներկայ գտնուեր են Ֆէրտինանտ իշխանը, հետեւորդները, նոր նախարարները եւ օտար հիւպատոսները։ Կէսօրին ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պախմէթիէվ սեղան մը տուեր է։ Ներկայ գտնուեր են իշխանը, թիկնապահները, նոր նախարարները եւ այլն։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ չորեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Աղեքսանդրիայէն կը հեռագրեն թէ մայիս 3/16ին ձիազարման մը ախոռի մը մեռած գտնուեր է ժանտախտէ։ Մինիէի մէկ գիւղին մէջ ալ ժանտախտի մէկ դէպք մը պատահեր է։

—Չորեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աղեքսանդրիոյ նոյն ախոռին մէջ ժանտախտէ ուրիշ դէպք մը պատահեր է, Թուխի մէջ՝ երկու եւ Մինիէի մէջ՝ մէկ։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս, երէկ առտու, այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը Մեծ Կղզի գնաց, ուր քանի մը օր պիտի մնայ։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.— Ռուսիոյ կայսեր անձնակալեալ Պարիաթինսքի իշխանը, իշխանուհին, Ուրուսով իշխանուհին, որդին ու փեսան եւ ռուս դեսպանատան պաշտօնեաներ, երէկ, կայս. թիկնապահի մը առաջնորդութեամբ, այցելեցին կայս. Գանձարանը եւ Տոլմա Պաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատները։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը, երէկ գիշեր, սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան բոլոր պաշտօնեաները։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսչութիւնը Պոլսէն ու Ղալաթիայէն քանի մը պաշտօնեաներ ղրկեց Հայտար Փաշայի մաքսատունը, գործառնութիւնները փութով կատարելու համար։

ԷՏԻՐՆԷԻ նահանգին Իտարէի Ժողովը որոշեց տարեկան տասը հազար ղրուշ յատկացնել՝ բնաջինջ ընելու ագռաւները որոնք մեծ վնաս կը հասցնեն հունձքերուն։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻ յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ եպարքոսական պաշտօնարանին մէջ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ որոշեց վերակազմել Պրուսայի նահանգին ոստիկան-զինուորներու գունդը։

ՓԱՐԻԶԻ մէջ յունիսին առողջապահական միջազգային համաժողով մը պիտի գումարուի, որուն հրաւիրուած է նաեւ Օսմ. կառավարութիւնը։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կառավարութիւնը Ֆրանց Եոսէֆ ու Քորոնի տը Ֆէր պատուանշանները տուաւ Գ. զօրաբանակին (Մանասթըր) հրամանատար Խայրի փաշայի, 9րդ զօրաբաժնին հրամանատար Իպրահիմ փաշայի եւ ուրիշ սպաներու։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մէջ կառուցուելիք յունական վարժարանին շինութեանը համար ճարտարապետական մրցում մը կատարուելով, հարիւր եօթանասուն հոգի մասնակցեր են։ Առաջինը շահեր է Գեղարուեստից վարժարանին շրջանաւարտներէն Իմմանուէլիտիս էֆ. եւ երկրորդը՝ Քոսթի Պիրեաքիտիս էֆ.։

ՄԱԼԱԶԿԵՐՏԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ քսանչորս ժամէ ի վեր երկրաշարժի ցնցում չզգացուիր։

ՊԻԹԼԻՍԷՆ կը հեռագրեն թէ յանձնաժողով մը կազմուեր է՝ նահանգին ոստիկան-զինուորներուն վրայ նոր աւելցուելիքներուն քննութիւնը եւ արձանագրութիւնը կատարելու համար։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ Սերպիոյ ու Սեւ Լեռան սահմանագլխին քննիչ Համտի փաշա Սէլանիկ ժամներ է, ուրկէ այսօր Սկիւպ պիտի ուղեւորի։

—Սէլանիկէն կը գրեն թէ հունձքերը առատ են. միայն ամառուան բերքերը անձրեւի պէտք ունին։

ԻԶՄԻՏԻ նախնական դատարանին նորընտիր անդամ Կոստանեան Գրիգոր էֆ. հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդեր է Պէյազեան Յարութիւն էֆէնտի։

ԽԱՐԵԲԱՅՈՒԹԻՒՆ.— Երէկ, Թուրք թերթերէն առնելով պատմեցինք թէ Պոլսոյ Մարբուշճըլարի կողմը հաստատուած Պիթլիսցի յանձնակատար Աբրահամ նոյն տեղացի բուղի վաճառական Իպրահիմէն 680 ոսկի առած ու չէ վերադարձած։ Իգտամ ուրիշ պարագայ մըն ալ երեւան կը հանէ։ Աբրահամ Սիրքէճիի կողմը կառապաններու արհեստապետ Իպրահիմ Բէկիրվանը որ բազմաթիւ կառքեր ունի, եւ Ունգաբանի մէջ կառապան Հանըմօղլը Մուսթաֆան իրեն 1800 ոսկիի պարտական ըրեր է՝ անոնց երկու հարիւր ոսկիի պարտքը վճարելու եւ տասը կառք ու ձի գնելու համար, պայմանով որ շաբաթական տասը ոսկի հատուցանեն։ Այդ նպատակով Աբրահամ Թահթա Գալէի Շէրիի դատարանէն հէօճէթ մը առեր է ապրիլ 16 թուականով։ Այդ երկու կառապանները երեք շաբաթ տասնական երեսուն ոսկի վճարեր են իրենց պարտքին փոխարէն. սակայն այս անգամ իմանալով Աբրահամի գործած զեղծումը, եւ տեսնելով որ իրենց ըրած վճարումով զեղչ մը չէ եղած իրենց պարտքէն, դատ բացեր են Աբրահամի դէմ։ Աբրահամ նաեւ Սիրքէճիի մէջ կառապան Հասանի եւ Պալըգ Բազարի մէջ լումայափոխ Եանքոյի զանազան առնելիքներ պարունակող 90ական ոսկինոց մուրհակները առեր է՝ այդ առնելիքները գանձելու եւ անոր փոխարէն ամսական 10ական ոսկի հատուցանելու պայմանով ու ինը ամիս պայմանաժամով մուրհակներ տուեր է։ Աբրահամ նոյն գումարներուն մէկ մասը գանձեր է, բայց մինչեւ հիմա վճարում մը չէ ըրեր նոյն անձերուն, որոնք հիմա դատ բացած են անոր դէմ։ Պիթլիսցիները, հարուստ թէ աղքատ, Աբրահամի միջոցաւ դրամ կը ղրկեն իրենց երկիրը. հիմա կ'իմացուի թէ այդ դրամներուն մէկ մասը տեղը չէ հասած։ Աբրահամ ու աներորդին՝ Արամ կը հարցաքննուին ոստիկանութեան Դրան մէջ։ Արամ ըսած է թէ 680 ոսկիով մօրը, քրոջը, հօրքրոջը ու մօրաքրոջը ունեցած պարտքերը վճարեր է։ Վերը յիշուած պահանջատէրերէն զատ ուրիշներ ալ դիմած են առեւտրական երկրորդ դատարանին։

ԴՐԱՄԱՆԵՆԳ.— Սապահ կ'իմանայ թէ երէկ, Հայտար Փաշայի մէջ Մէհմէտ անուն խոհարար մը ձերբակալուեր է՝ Էնկիւրի ուղեւորելու պատրաստուած պահուն։ Վրան խուզարկուելով գտնուեր են 19 հատ անգլ. կեղծ ոսկի եւ Մահմուտիէի կեղծ ոսկի մը։

ՊՏՈՒՂ ԵՒ ԲԱՆՋԱՐԵՂԷՆ.— Երէկ առտու Եմին Էօնիւի մէջ 3643 կողով ելակ ծախուեցան՝ օսմանեանը օխան 3.30էն 5.20 ղրուշի. իսկ կարմիր ու երկայն ելակները՝ 90-110 փարայի։ Երէկ առտու նոյն տեղը 1342 խոշոր կողով կեռաս վաճառուեցան՝ Ա. տեսակը՝ 63-82 փարայի օխան եւ միւսները՝ 32-47 փարայի։ Հռոդոսէն բերուած վարունգներու հարիւրը 47-58 ղրուշի ծախուեցան։

—Երէկ առտու, առաջին անգամ ըլլալով Հռոդոսէն հոս բերուեցան 15 կողով Թարմ ծիրան ու մեծաքանակ տոմաթէս ու Թարմ լուբիա։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ԿԱՏԱԿԵՐԳԱԿ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

Օսմ. կատակերգակ թատերախումբը, տնօրէնութեամբ ԽԱԼԻՏ ԷՖ.ի եւ ռէժիսէօրութեամբ մեր անզուգական տաղանդաւոր կատակերգակ-թատերագիր ՄԻՔԱՅԷԼ ՃԱՓՐԱՍՏՃԵԱՆԻ, այս շաբթու կը բանայ իր ամառնային սէզոնը։

Ուրբաթ օր ցերեկոյթ Մաքրիգիւղի մէջ Տիւրան-Տիւրան, կոմէտի վոտվիլ 3 արարուած եւ զաւեշտ մէկ արարուած։

Շաբաթ, երեկոյթ, Բանկալթի, Կիւլիւսթան Պահչէսի Թատրոնը, Տիւրան-Տիւրան եւ զաւեշտ մէկ արար։

Կիրակի, ցերեկոյթ Մաքրիգիւղի մէջ, Թուլիպէնկիին այրերը, կոմէտի 3 արար. Ալեք. Պիսոնէ եւ Նոքոլ վախկոտները զաւեշտ մէկ արար Լապիշէ։

Յաջորդ շաբթուընէ սկսեալ, կիրակի եւ ուրբաթ, Գատըգէօյ Բաղչըն Պաղը, խումբին նորակառոյց մասնաւոր թատրոնին մէջ։

Օտոլը կը զովացնէ բերանը։ 505.—

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Բերկրութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է հետեւեալ պատուանշանները շնորհել Վարչութեան Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովոց անդամներուն, ի նշան Իր Կայսերական բարձր համարման ու գնահատման.

Ականակուռ Մէճիտիյէ պատուանշան՝ Քաղ. Ժողովոյ նախագահ Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեանի։

Ա. կարգի Մէճիտիյէ՝ Գրիգոր էֆ. Գաբակեօզեանի եւ Բ. կարգի Օսմանիյէ՝ Տիգրան էֆ. Նուսուպեանի ու Տիգրան էֆ. Տէր-Ներսէսեանի։

Իմթիյազի ոսկի եւ արծաթ չքանշան՝ Վսեմ. Զարեհ Տիլպէր էֆ.ի։

Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Կրօն. Ժողովոյ Ատենապետ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. Յովհաննէսեանի եւ դեր-ատենապետ Տ. Վահրամ արքեպիսկ. Մանկունիի։

Ս. Պատրիարք Հայրը սոյն պատուանշաններու շնորհման բերկրալից լուրը հաղորդեց Կրօն. եւ Քաղ. Ժողովոց յիշեալ անդամներուն, շնորհաւորական գրերով, եւ ինքն ալ երէկ կայս. Պալատ երթալով՝ երախտագիտութիւն եւ շնորհակալութիւն մատոյց յոտս կայս. Գահոյից։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ

Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին անդրանիկ Կոնդակը, որ ուղղուած է համայն Թեմօրէից՝ Ապրիլ 20 թուականով, ընդարձակ հովուական մըն է, գրաբառախառն, որ մանրամասնաբար կը խօսի կեանքի հետ առնչութիւն ունեցող կրօնական եւ բարոյական խնդիրներու վրայ։ Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոս մանրամասնաբար կը պարզէ եպիսկոպոսներու, վարդապետներու, քահանաներու, մեծատուններու, վաճառականներու, երկրագործներու եւ ամէն դասակարգի պատկանող Հայ Քրիստոնէի պարտականութիւնը՝ հայրական ու յորդորական ոճով մը։ Այս ընդհանրական կոնդակէն զատ, Ն. Ամենապատուութիւնը յղած է նաեւ կոնդակ մը եկեղեցական պաշտօնեաներուն եւ Թաղ. Խորհուրդներուն յատուկ, յորդորներ եւ հրահանգներ տալով անոնց պարտականութեանց նկատմամբ։ Ս. Կաթողիկոսը պատրաստած է նաեւ Գ. կոնդակ մը՝ ամէն անոնց յատուկ որոնք դրամական նուէր մը կ'ընեն Կիլիկիոյ Ս. Աթոռին եւ յատուկ օրհնութիւն կը խնդրեն։

Աւասիկ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին անդրանիկ Կոնդակին այն մասը որուն մէջ Ն. Ամենապատուութիւնը կը խօսի իր անձին վրայ՝ քրիստոնէավայել համեստութեամբ ու խոնարհամտութեամբ, եւ ժողովրդեան աղօթքը կը խնդրէ ու ինքն ալ կ'աղօթէ անոր համար.

«Հովուական եւ վարչական փորձառութեամբ ի բազմաց հետէ այսքան հրմտացելոց մէջ, ես անփորձս աշխարհի դիպաց եւ փորձութեանց, աւելի եւս պէտք ունիմ աղօթից հաւատացելոց, վասն զի վանական խաղաղ կեանքէն եւ նախապետական կենցաղէն, որպէս զԴաւիթ ի հօտէ խաչանց հօր իւրոյ, Ձեր միաձայն ընտրութեամբ եւ Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան վաւերացմամբ եւ կայս. բարեհաճ հաստատութեամբ կոչուեցայ ի Կաթողիկոսութիւն Կիլիկիոյ, ուր երբեմն բազմարդիւն Հայրապետներ, Աթոռոյն փառքն ու փայլը կազմեցին. բայց այսօր ամէն կրօն. լոյս շիջած, հոգեկնուազ պաշտամունք մոռցուած կամ խանգարուած եւ ամէն բարեզարդութիւն նսեմացած եւ հուշակաւոր սուրբ մենաստանք նորոգուելու կարօտ վիճակի հասած, պէտք ունէին Սրբազան Վկայասէրներու, Շնորհալիներու, Լամբրոնացիներու, Սկեւռացիներու, որ կարողանային շիջած կրօնական ճրագը լուսաւորելու։

«Հակառակ բոլոր ապիկարութեանս, հակառակ ականատես գիտակցութեանս Կիլիկիոյ բարոյական եւ նիւթական անչէն վիճակին, կամաւ հպատակեցայ Ազգի ձայնին, այն անկեղծ եւ կենդանի հաւատքով թէ՝ «Զօրութիւն Աստուծոյ ի տկարութեան կատարի», թէ՝ վերոյիշեալ երանաշնորհ Հայրապետաց բոլոր ձիրքերը պարգեւ էին Աստուծոյ՝ պարգեւողին ամենայն բարեաց եւ շնորհաց եւ պայծառափայլեալ հնազանդութեամբ եւ սիրով հաւատացեալ հօտին իւրեանց։ Վասն որոյ ջերմագինս աղօթեցէ՛ք, որ անսասան մնայ հաւատքս, եւ նոյնպէս զօրացեալ եւ արիացեալ կարողանամ ըստ օրինակի քաջ հովուին զանձն իմ դնել ի վերայ ոչխարաց եւ չփախչիլ յահէ գառնազգեստ գայլոց, որք պէս պէս սնոտի վարդապետութեամբ, պատիր հրապոյրներով, մանաւանդ հացիւ կորստեան քան բանիւ կենաց յափշտականաց ջանան փետել եւ պառակտել զմի հոգի եւ միասիրտ, համարին եւ համացեղ հօտն Քրիստոսի ի փարախէն Նախկին Լուսաւորչացն մերոց։

«Արդ, ի փոխարէն աղօթից ձերոց եւ ես աղօթեմ առաջի Աստուծոյ եւ խնդրեմ զաղօթս ամենայն Սրբոց Նորա, որպէս զի եւ դուք հաստատուն մնայք ի հաւատս ճշմարտութեան եւ ի հարազատ որդիութեան Ս. Եկեղեցւոյն Հայ.։ Մի՛ եւ մի լիցի ձեզ օտարուսումն վարդապետութեամբ թողուլ զմայրենի Եկեղեցին, յորսում առաքինացոյց նախահարք մեր առաքելաքարոզ Աւետարանաւ եւ աւանդութեամբք եւ արժանի գտան թողութեան մեղաց եւ ընդունելութեան աստուածային հրաւիրանացն, եթէ «Եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ եւ ժառանգեցէ՛ք զպատրաստեալն Ձեզ զԱրքայութիւն ի սկզբանէ աշխարհի, որում եւ մեք արժանի լիցուք»։

Ս. Պատրիարքը այս առաւօտ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահեց Նպաստից Յանձնաժողովի նիստին, որուն ներկայ էին Բարթող էֆ. Թէլեան, Սիմոն էֆ. Գայսէրլեան, Գառնիկ էֆ. Կիւլպէնկ, Եդուարդ էֆ. Գարակէօզեան եւ Տիրան էֆ. Կիւմիւշկէրտան։ Յանձնաժողովը զբաղեցաւ գլխաւորապէս դըպրոցական եւ հաշուական խնդիրներով։

Ս. Պատրիարքը Նպաստից Յանձնաժողովի նիստէն վերջ Ուսումն. Խորհուրդին գումարման ալ պահ մը նախագահելով, ինչ ինչ հրահանգներ տուաւ։

—Վանայ առաջն. Տեղապահ Տ. Սահակ եպիսկ. Բագրեւանդեան հեռագիր մը ուղղելով Ս. Պատրիարքին, կը ծանուցանէ թէ կը հրաժարի իր պաշտօնէն եւ թէ իր հրաժարման պարագաները նամակով պիտի հաղորդէ։ Հեռագրին ոճէն կը հասկցուի թէ Տեղապահին եւ Գաւառ. Վարչութեան միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած է եւ այդ պատճառաւ Տ. Սահակ եպիսկ. ստիպուած է հրաժարիլ։

—Տ. Ներսէս Վրդ. Դանիէլեան առաջարկէն վրայ՝ բարեսիրտ ազգային մը խոստացեր է զանգակ մը նուիրել Չէյթունի Մայր եկեղեցիին համար։

—Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը երկուշաբթի օրուընէ ի վեր Պալըգլըի պըղտիկ գերեզմանատունն ալ որմնափակել կուտայ։

—Տ. Բաբգէն Ծ. Վրդ. գիր մը գըրած էր Ս. Պատրիարք Հօր, որպէս զի օգափոխութեան համար ՍԷնի գիւղի եկեղեցիին քարոզչութեան պաշտօնը իրեն յանձնուի։ Ս. Պատրիարքը ընդունեց Բաբգէն Վրդ.ի առաջարկը։

—Մարսիլիաբնակ հանգուցեալ Յովհաննէս էֆ. Կիւմշեանի կտակը արտաքին գործոց պաշտօնատունէն Պատրիարքարան ղրկուեցաւ երէկ։ Մինչեւ երկուշաբթի, կտակագիրը քննելով, արդիւնքը պիտի հաղորդուի։

—Չորլուէն կը գրեն թէ Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպիսկ. Արսլանեան յատուկ հրաւիրակի մը հետ ապրիլ 23ին հոն հասեր եւ կիրակի օրը պատարագեր եւ քարոզեր է։ Անցեալ կիրակի դարձեալ եկեղեցի իջնելով, ներկայ գտնուեր է պատարագին եւ քարոզեր է օրուան տօնին վրայ։ Առաջնորդ Սրբազանը ժողովուրդին հաղորդեր է թէ Թաղ. Խորհուրդը որ հրաժարած էր պաշտօնին մէջ վերահաստատուած է։ Ժողովուրդը Առաջնորդին այցելութենէն մեծապէս գոհ մնացեր է։ Տ. Ներսէս եպիսկ. Ռոտոսթօ կը վերադառնայ։

—Դըրլէնիրէն Տ. Գէորգ քահանայ Թէրզեան գիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, պատրաստակամութիւն կը յայտնէ ընդունելու Գասթէմօնիի Առաջն. փոխանորդութեան պաշտօնը։

ՄԱՍԻՍ գրական շաբաթաթերթի վաղուան թիւը հրապուրիչ պարունակութիւն մը ունի։ Ցիկլոպ, գլխաւորաբար, բանաստեղծութիւն մը ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆԷ, Բաժակները.—Ուղեւորական յիշատակներ ԲՐԻԶԱՆԹԻՄԷ, Հինգ օր քարանթինա, որ սրամիտ քրոնիկագրին գեղեցկագոյն գրուածքներէն մէկն է.—Լրագրական աշխատութեանց վրայ տեսութիւն մը ԳՐ. ՄԱԼԽԱՍԷ, Յօդուածագրին օրականը.—ԳԱՄԷՐ իր «Վայրկենական-Ուրուագիծ»ը նուիրած է ծանօթ գրողի մը՝ Գլանիկի, եւ Ինչպէ՞ս կը գրեմ հարցումին պատասխանած է այս անգամ ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ։—Թերթին միւս նիւթերն են Այցելողի Նոթերս. Խ. ՔԷՇԻՇԵԱՆ.—Տօքթ. Կ. Մինասեանի մէկ բանաստեղծութիւնը՝ Bouton de rose զոր թարգմանած է Մ. ՈՒՂՈՒՐԼԵԱՆ (Ֆրանսերէն բնագրին հետ դէմ առ դէմ հրատարակուած),— Թափառումներ (Եւրոպական գրականութեան շուրջը) ՄԻՀՐ,— Այրին (Նորավէպ գաւառային կեանքէ) ՇԱՀԱՐԻԿ, եւայլն։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ԴԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՎԻԷՆՆԱ, 21 մայիս.— Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը Վիէննա դարձաւ։

ՈՒԹՐԵԽԹ.— Քրիւկէր նախագահը հոս ժամանեց եւ Հիլվէրսում գնաց։

ՏԻՐՇԱՈՒ (Բրուսիա).— Շէմէնթաւյի եւ Սքուրցի մէջտեղը, երկաթուղիի գիծին վրայ, գործաւորներ փոխադրող կառախումբ մը գիծէն ելաւ։ Երեք հոգի մեռան, ինը՝ ծանրապէս վիրաւորուեցան եւ տասներեք ալ թեթեւ կերպով։ Տասներեք վակոններ խորտակուեցան։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կայսրը Աղեքսանտր-Նեւսքի պատուանշանը տուաւ Պոտկէնովիչ զօրավարին՝ իբրեւ վարձատրութիւն այն լուսաւորող գործունէութեանը զոր ըրած է՝ կրօնական ու երկրասիրական տետրակներու հրատարակութեամբ։ Արեւելեան Սիպերիոյ արձակազէններու կիսաբաժնին հրամանատար Սթէօսէլ զօրավարը պետ կարգուեցաւ Պրոսթ-Տիթովսքիի հետեւակներու երկրորդ զօրաբաժնին։ Պէքինի ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդ Վոկաք զօրավարը՝ Ռուսիոյ կայսեր հետեւորդ զօրավար կարգուեցաւ, բայց պիտի շարունակէ Պէքինի մէջ ունեցած իր պաշտօնը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Բրուսիոյ Հայնրիխ իշխանը, շաբաթ օրը, Վիկոյէն Մատրիտ պիտի ժամանէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ պանքան զեղչի սակը հարիւրին 4էն $3\frac{1}{2}$ի իջեցուց։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ վիճաբանութիւն կատարուեցաւ կրթական օրէնքին վրայ։ Նախարարութիւնը հինգ ձայնի մեծամասնութիւն միայն շահեցաւ։

—Անգլիոյ Պանքան իր զեղչի սակը հարիւրին 4էն $3\frac{1}{2}$ի իջեցուց։

ՓԱՐԻԶ.— Համբարձման տօնը բոլոր եկեղեցիներուն մէջ կատարուեցաւ, առանց միջադէպի։

ԲԵՇՏԱ.— Հունգարիոյ անկախութեան կուսակցութեան պետերը՝ Պ. Պ. Ուկրոն ու Հօլլօ Նախարարութեան հարցապնդում պիտի ընեն՝ անոր քաղաքականութեանը վրայ զոր երկրին շահերուն հակառակ կը նկատեն։

—Նահանգային ընտրութիւնները հանդարտ կերպով կատարուեցան։ Ընտրուեցան 158 ազատականները եւ ընդդիմադիրներէն երկու ընտրելիներ։ Քսանըհինգ ընտրելիներ ալ համեմատականի մնացին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զրոյց կայ թէ Էտուարտ թագաւորը հիւանդ է։ Այդ մասին պաշտօնական զեկոյց մը չեղաւ։

ՓԱՐԻԶ.— Ելիզէի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Նախագահ Լուպէի շուրջը գտնուողները խորհուրդ տուեր են իրեն՝ Խորհրդարանին ղրկել իր ծանուցեալ պատգամագիրը, որովհետեւ կրնա յուսացուածին բոլորովին հակառակ արդիւնք մը ունենալ։ Երեսփ. Ժողովը միտքը դրած է ա՛լ աւելի չզիջել իր հակակղերական քաղաքականութիւնը, ինչ որ կրնայ կնճռոտութիւններ յառաջ բերել։

—Կառավարութիւնը, Բարիզի երեսփոխանները եւ Թաղապետական Խորհուրդին անդամները գումարում մը պիտի ընեն, հացի գինին սղութեան դէմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար։ Խնդրագիր մը պիտի ներկայացուի Խորհրդարանին, առժամապէս ջնջելու համար օտար ցորենի եւ ալիւրի վրայ դրուած մաքսատուրքը։

ՆԿԱՐԻՉ

Նկարիչ-արուեստագէտ Պ. Արմենակ Ֆընտըգլեան որ հինգ տարի Բարիզի մէջ կատարելագործած է նկարչութեան արուեստը, Պոլսոյ Գեղարուեստից վարժարանին աշակերտելէ յետոյ, պատրաստ է ամէն նկարչական գործ կատարելու (գաբագալէմ) խիստ գոհացուցիչ պայմաններով, ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ գոհացնելու աստիճան։ Այս նկարիչ-արուեստագէտը կը պատրաստէ տ'աբրէ նաթիւր նկարներ, ակրանտիսմաններ կը հանէ, շատ բնական նմանութեամբ ու խնամոտ աշխատութեամբ։ Իբր յաջող բորթրէթիսթ մը՝ կատարեալ նրբութեամբ ու իրականութեամբ կը պատկերացնէ դիմագիծերը։ Գիները դիւրամատչելի ու չափաւոր են, տրուած խնամեալ աշխատութեան փոխարէն։ Գեղեցիկ կենդանագիր մը ունենալու համար՝ կ'արժէ սոյն արուեստագէտին դիմել, որ ոչ մէկ ջանք կը խնայէ՝ կատարեալ աշխատութիւն մը երեւան բերելու համար։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՑՈՒՄ 9 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	32	07
Րումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	124	50
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Րէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթմ.		—	—
Դոս. Օթմ. Շանտ է Վոյեօռ		0	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	35
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	20
» ժուիսանս		1	80
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		491	½
Թրանսվալ		123	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266	
Լավրիոմ		83	50
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	35
« պարտաթուղթ	«	527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղր.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղր.	87	22
Անգլիական ոսկի	»	109	39
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	3	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	92	—
Օսմանեան Թանթ սէռի Բ.	59	75
» » » Դ. բաց.	29	87
» » » Դ. ցոց.	29	87
Օսմանեան Պանքա	13	87
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մոնոբոլ	44	50
Պուլկարական 1888	92	—
Եգիպտական ունիֆիէ	107	—
Տօմինիալ	105	—
Թրանսվալ	4	87
Այտին երկաթուղի	14	75
Փոխանակագիր	25	37 ½

ԱԼԷՄՇԱՀ ՕՆՆԻԿ

Երկար տարիներէ ի վեր «Ալէմշահեան եղբարք» անունով ընկերակցաբար հաստատուած մեր դերձակի վաճառատունը բաժնուած ըլլալով, ընկերներէն դարձեալ Բերա, մեծ պողոտայ, Վենետիկ փողոց թիւ 5 ափարթմանի դերձակի վաճառատան մէջ իմ անուամբս եւ հաշւոյս կը շարունակեմ դիւրամատչելի գիներով, վերջին նորաձեւութեանց եւ յաճախորդներու ճաշակին համեմատ չափի վրայ հագուստներ պատրաստել։

Այն անձանց որոնք մեծագումար վճարումներ ընելով հանդերձ դարձեալ ճաշակնուն համաձայն զգեստներ չկըրնալ ձեռք ձգելնուն կը գանգատին, կը յանձնարարենք ուրեմն Ալէմշահ Օննիկ էֆէնտի յիշեալ վաճառատունը որ իր ապրանքները Եւրոպիոյ լաւագոյն եւ վըստահութեան արժանի գործատուններէն կը հայթայթէ, ինչ որ բոլոր յաճախորդներու ճաշակին ու նորաձեւութեան պայմանները կը գոհացնէ լիովին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. Դրամարկղներ վարձու տալէ զատ, որոնց առաւելութիւնները արդէն գնահատուած են հասարակութեան կողմէ, Օսմ. Պանքային Պոլսոյ ու Բերայի մասնաճիւղերը, չափաւոր վճարումի մը փոխարէն, կ'ընդունին նաեւ պահելու համար՝ ծրարով, տուփով, անտուփ, կապոցով կամ կնքուած պահարաններով արժէքաւոր առարկաներ, զորս կը պահեն իրենց ամրաշէն սնտուկներուն մէջ (Զէթուռւաթ չինութիւն)։ Այս սնտուկները ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայեն գողութեան եւ հրդեհի վտանգներուն դէմ։ Ղալաթիոյ կեդրոնատեղին ալ կ'ընդունի այդ տեսակ ի պահ դրուած առարկաներ՝ միեւնոյն ապահով պայմաններով։ 2—10

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլուէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՔՈՒԼԻՍ

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՌՕԺԷ

Թարգմանեց ԶԱՐՄԱՅՐ

Գաղափարի անուշ վիպակ մը՝ փափկախօս եւ մեր հասարակութեան համար նոր հեղինակի մը կողմէ գրուած՝ ուր պատմուած ընտանեկան կեանքէ պարզ տեւմին մէջ սրտայոյզ էջերը չէ որ կը պակսին, եւ որուն ընթերցումը ազնիւ զգացումներ պիտի արթնցնէ սրտերու մէջ։ Կեդրոնատեղին է Խաչիկ էֆ. Ընփիճեանի Նոր Գրատունը՝ Պապը Ալի ճատտէսի թիւ 6։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու եւայլն քով։ Գին 100 փարա։ Բոսթի ծախքով 3 ղրշ։

ՇԻՖԱ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՏՈՔԹ. ՖՈՒԱՏ ՍԻՒՐԷՅԵԱ ՓԱՇԱ

ԲԺԻՇԿ ԵՒ ՎԻՐԱՀԱՏ

Շիֆա հիւանդանոցին մէջ դարմանուող հիւանդներուն անդորրութիւնը աւելի ապահովելու եւ այդ առթիւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար բարեմաղթութիւններ ընել տալու նպատակով, վիրահատ տոքթ. Սիւրէյեա փաշա Գատըգիւղի Զայըր Պէաթիւի անուն տեղը ճիւղ մը հաստատած է հիւանդանոցին համար։ Այդ հիւանդանոցին մէջ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ կը դարմանուին. նաեւ յղի կիներու համար մասնաւոր տեղ մը յատկացուած է որ հիւանդանոցին դայեակ՝ տիկին Հնազանդի հսկողութեանը տակ կը գտնուի միշտ։ Եթէ հարկ ըլլայ, հիւանդանոցին վարչութիւնը ուզուած բժիշկները ու մանկաբարձները կը բերէ։ Հիւանդանոցին մէջ հիւանդներուն հանգստութիւնը ամէն կերպով ապահովուած է, որով դիմողները ամէն կերպով գոհ պիտի մնան։ Հիւանդանոցին մէջ, ամէն օր, որոշեալ ժամուն, մասնագէտ բժիշկներ հիւանդներ կ'ընդունին ու կը դարմանեն։ Աղքատները ձրիաբար կը քննուին եւ եթէ հարկ ըլլայ հիւանդանոց կ'ընդունուին։ Ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ յաջողութեամբ կը կատարուին։ Հիւանդները կը փոխադրուին հիւանդանոցին յատուկ մասնաւոր կառքով։ 3—5

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ
ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ՍԹԵՆԻԱ
Գ. ՔԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Պ. ԼԻՆԱՐՏՕ
ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծովու եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Կալաթա, Քալաֆաթ-Եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Գատըգիւղ քարափին վրայ, Եանի Միքայէլի քով, Սամսոն Անտոնօղլու Եղբարք։ 6—104

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԱՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՑԱՐԿԸ
([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամօղութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

{Էն Առաջ Սա Կարդացէք}

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ
ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գնենք կամ շինել կու տանք զգեստ, շապիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւ մը բռնուինք ու եթէ հովանոց չունենանք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան շնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

Շիրքէթի Խայրիէ հիսսէլէրինտէն, 7167 վէ 7168 նումերօլը իքի վէ 7471տէն 7475 նումերօյա գատար պէշ հիսսէ քի ճէման եէտի հիսսէնին 1317 վէ 1318 սէնէլէրի Ֆայիզ վէ Թէմէթթիւ քուբօնլարը իւզէրլէրինտէ օլտըղը հալտէ սահիպի Թարաֆընտան զայ խոլմըշ վէ զայտան սէնէտ իթթասը իխթիտա օլընմըշ օլտըղընտան մէզքիւր հիսսէլէրին հիւքմի գալմատըղը իլան օլունըր։ 5—6

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տեսլեբական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ կը յանձնուած բոլիսներէն աւելի ձեռնտու, և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ դրաղման, ճամբորդութեան, մահուան պատճառներուն և պատճառին, անձնատուութեան և մինչեւ իսկ պատերազմի առթիւ։ Տեսլեբական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագին վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագինն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ կերտական վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետոյ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագինները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Բնիկ Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հուէքեամ խան
Վայվոտա փողոց, Վէթիլիս խան
Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2552
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուրանի	7269	Շէրպուրկ	161

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՓԵԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզլը փողոց. Օսմ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Ջասօխ
Մարբուճըլար, Զարըֆլը խան, թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատւոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Զարշը պօյը, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ ուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիոսգօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սոէրօ	1200
Գորտոինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօքիօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1843	Րօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գոլոբատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Horacio շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է,

Vasco շոգենաւը, նաւապետ Կրին, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 22ին։

Morello շոգենաւը, նաւապետ Պօքսօլ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 15ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 23—24. Քէչէճեան Մուսէթ խան. Ղալաթիա 277

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Մայիս 25ին Միճէրքի, Անտ. եղերքէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մայիս 26ին Միճէրքի, ուղ. Մարսիլիա,
Ցամաք ուղղակի Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարափ փողոց։ 516 Թ. ՌԸԳՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբեան	1500
Մարեօթիս	2500	Կիլէթ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

VIN DE BUGEAUD
TONI NUTRITIF AU QUINQUINA ET AU CACAO
ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՕՅՈՎ

Պիւժօյի գինին կորովիչ դեղերու էն հաճելին և էն լաւն է։ Բովանդակ աշխարհի բժշկական հեղինակութիւնները զայն կը յանձնարարեն անարիւնութեան, քլօռօզի, ամէն տեսակ տենդերու, ջղային հիւանդութեանց, ստամոքսի նուաղութեանց և նորաբոյժ վիճակի համար։

Պիւժօյի գինին կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։
ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie, 5, rue Bourg-l'Abbé, PARIS.

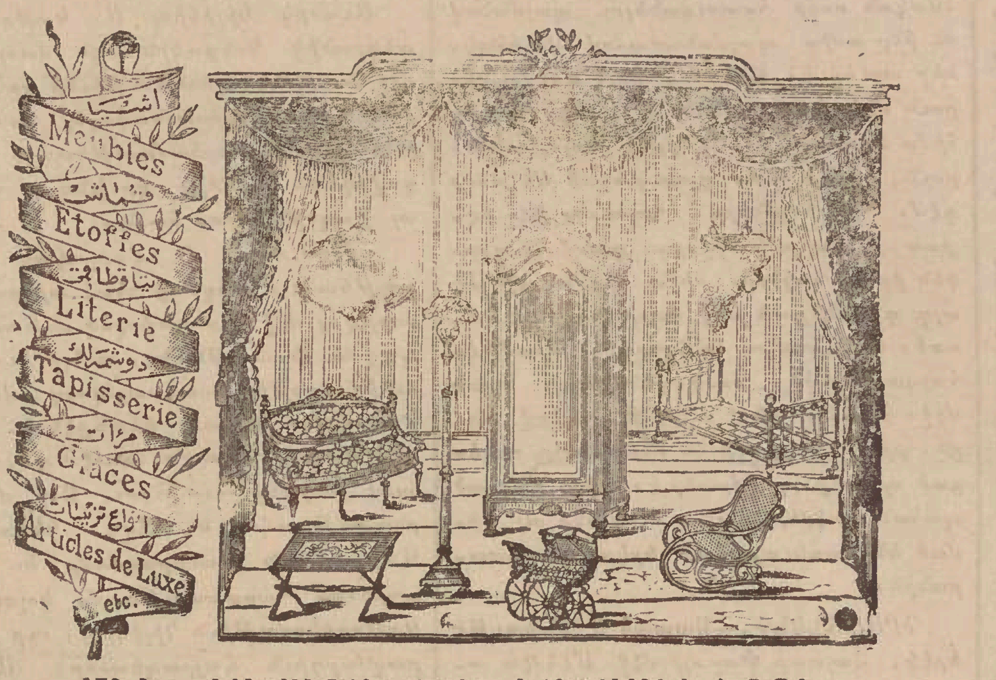

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ԺՈՐԺ ԲՍԱԼԹԻԻ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ
Բերա, Գապրիստան փողոց, քաղաքապետութեան ճեմին դիմաց

ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Ննջասենեակներու, սրահներու, ճաշասրահներու յատուկ կարասեաց։ Ամերիկեան կարասիներ։ Իտալիոյ միացեալ գործարաններու կարասիներու մթերանոց (գործարանի գնով վաճառում)։ Ամբողջական կահաւորում տուներու, պալատներու, գրասենեակներու, եւայլն։

744 ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ 48—52

COMP RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerc
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Գշ. 6/19 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 7/20 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութ Աղեքսանդրիաէն (Բորդ-Սայիտ, Յա ֆա. Պէյրութ, Թարապուլուս
Եշ. 8/21 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին միջ առաջ։
Ուր. 9/22 Օտեսաէ ժամը 10ին միջօրէէն առ
Շբ. 10/23 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սե Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, սանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒ
Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	
Արմէնեան	10500	Էմիրչիըն	
Քէստրիան	10500	Արրճ.ըն	
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	
Կասգօնիան	8000	Ալգազիըն	
Ֆրըճինիան	8000	Լէապիոն	
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	
Ֆլամինիան	3700	Էլիբսօն	
Ղապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի ապրանքն այլուր փոխադրելու լութիւնը մաքսատունէն հանելու րենց հրահանգը գրել շոգենաւին նումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարափին
600

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	Մկն. Էսկի-Շէհիր ԺՄ.	1	25
11	7	» Կէօքճէ Քըլըք »	12	45
12	5	» Սապանճը Բունար »	12	3
12	59	» Ալահունա »	11	7
1	41	» Չէքիրլէր »	10	23
2	41	» Տէօյէր »	9	35
3	10	» Իհսանիյէ »	8	50
3	34	» Համամ »	8	23
3	44	» Կազլիկէօլ համամ »	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7	48
5	11	» Պէօյիւք Զօպանլար »	6	50
6	6	» Չայ »	6	3
6	51	» Իսհագլու »	5	10
7	15	» Եասսըան »	4	45
7	46	» Աք շէհիր »	4	23
8	18	» Ազարի քէօյ »	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ »	3	5
9	38	» Իլկին »	2	33
10	25	Գատըն-Խանը	1	39
11	20	Սարայ-Էօնի	12	57
11	52	» Մէյտան »	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը »	11	12
1	30	ԺՄ. Գօնիա Մկն.	10	30
իրկն.			առտ.	

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.34 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ.36 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ Թ.31 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ.33 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	55	7	45	Մկն. Քարաքէօյ Կամուր ԺՄ.	3	40	11	45
11	20	8	10	ԺՄ. Հայտար Փաշա Մկն.	3	15	11	20
11	45	8	27	Մկն. Հայտար Փաշա ԺՄ.	3	3	10	58
12	50	9	40	ԺՄ. Բէնտիք Մկն.	1	58	9	44
1	—	9	50	Մկն. Բէնտիք ԺՄ.	1	43	9	30
1	22	10	15	» Թուզլա »	1	23	9	8
1	43	10	40	» Կէպզէ »	1	2	8	48
2	8	11	2	» Տիլ Իսքէլէսի »	12	33	8	15
2	19	11	13	» Թավշանճըլ »	12	19	8	4
2	40	11	34	» Հէրէքէ »	12	8	7	52
3	1	11	54	» Եարըմճա »	11	41	7	25
3	15	12	7	» Թիւթիւն Չիֆթլիք »	11	29	7	10
3	27	12	21	» Տէրինճէ »	11	18	6	59
3	42	12	35	ԺՄ. Իզմիտ Մկն.	11	—	6	43
4	7	—	—	Մկն. Իզմիտ ԺՄ.	—	—	6	18
4	41			» Գէօսէքէօյ-Տէրպէնտ »			5	42
5	14			» Սապանճա »			5	12
5	41			» Համիտիէ »			4	54
6	28			» Կէյվէ »			3	5
6	54			» Աք-Հիսար »			3	3
7	29			» Մէքէճէ »			3	
7	59			» Լէֆքէ »			2	2
8	37			» Վէզիր Խան »			1	51
9	20			ԺՄ. Պիլէճիք Մկն.			1	10
9	35			Մկն. Պիլէճիք ԺՄ.			1	—
10	45			» Քարաքէօյ »			12	10
11	29			» Պօզէիւք »			11	34
12	22			» Ին էօնիւ »			10	57
12	54			» Չուքուր Հիսար »			10	24
1	35			ԺՄ. Էսկի Շէհր Մկն.			9	45
իրկն.							առ.	

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (45)

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՈԲԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՕՐԺԷԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ե

Օրիորդ Տօրժէր չպատասխանեց եւ նշան ըրաւ Մաքսիմի, որպէս զի լռէ։

Հօրը ծերուկ սենեկապանը մեղմօրէն ներս մտած էր. ձեռքը բռնած արծաթէ ափսէ մը՝ դաշնակին մօտեցած էր։

—Ի՞նչ կը բերես Ժօզէֆ, հարցուց մանկամարդ աղջիկը, առանց ընդհատելու պաշտպան վալսը։

—Հովահար մը ու սրուակ մը կը բերեմ՝ զորս սենեկապանուհիէն խնդրած էր օրիորդը, ըսաւ Ժօզէֆ մեղմաձայն։

Այս վերջինը դաշնակին վրայ դրաւ ափսէն ու ոտքին ծայրերուն վրայ կոխելով սրահէն դուրս ելաւ, նշանակալից նայուածք մը նետելէ յետոյ օր. Տօրժէրի վրայ։

Մաքսիմ յանկարծակիի եկած այս խաղէն, քուզինին նայեցաւ եւ նշմարեց որ կը տժգունէր ան։

—Ի՞նչ ունիս, փոքրիկ Ալիսս, հարցուց Մաքսիմ մեղմաձայն։

Նախ չպատասխանեց Ալիս։ Շատ յուզուած ըլլալուն՝ չէր կրնար խօսիլ, բայց մատները տենդոտ կերպով կը սուրային ստեղնաշարին վրայ, ու վալսը կը շարունակէր իր քաղցր մեղեդիով օրօրել վառարանին առջեւ խմբուած խօսակիցները։

Երիտասարդը այն ատեն սկսաւ քննել ափսէն, եւ հոն փռուած առարկաներուն տակ տեսաւ նամակ մը՝ որուն մէկ անկիւնը դուրս ելած էր կիսաբաց հովահարին բացուածքներէն։

Ակներեւօրէն այդ նամակը դիպուածաւ չէր որ հոն կը գտնուէր. զայն ճարտարօրէն ծածկող ծերուկ սպասաւորը Ալիսի գաղտնիքներուն տեղեակ ըլլալու էր։

Այս անակնկալ գիւտը խոր ապշութեան մէջ ձգեց Մաքսիմը։

Երբեք միտքէն չպիտի կրնար անցընել թէ օրիորդ Տօրժէր գաղտնի նամակներ կ'ընդունի, եւ ծառայ մը հաղորդակից կ'ընէ իր գաղտնի թղթակցութեանց։

Մաքսիմ նուազ զարմացած չէր այն անխոհեմութեան վրայ, որով միամիտ ու յանդուգն աղջիկը նամակ մը բերել կուտար հօրմէն քանի մը քայլ հեռու, եւ իր քուզէնին շատ յստակատես աչքերուն տակ։

Ալիս գուշակեց Մաքսիմի մտքին մէջ անցած դարձածը, եւ արիութիւն ունեցաւ ըսելու.

—Անոր կողմէ եկած է նամակը։

—Կը տարակուսիմ, մրմնջեց Մաքսիմ։ Բայց... այս սպասաւորը միթէ իրազե՞կ է կացութեան։

—Այո՛։ Իմ ծնիլս տեսած է, ու շատ անձնուիրութիւն ցոյց կուտար Պ. տը Բարնոէլի նկատմամբ։ Իմ տառապանքս նշմարելով, երէկ իրիկուն եկաւ ինծի ըսաւ թէ սպասած նամակս ձեռքս հասցնելու գործը ինք յանձն կ'առնէր, զայն ստացածին պէս, եւ առանց մէկուն կողմէ նշմարուելու։ Կ'երեւայ թէ Պ. տը Բարնոէլ պիտի գրէր ինծի, իբր պատգամաբեր գործածելով զինքը... չէր խաբուած Ժօզէֆ... ու կը տեսնես որ ժամանակ չէ կորսնցուցած, իր յանձն առած պաշտօնը գլուխ հանելու համար։

—Թո՛ղ ըլլայ... հոս, սրահին մէջ... անխոհեմութիւն է։

—Ժօզէֆ գիտէ թէ դուն իմ բարեկամս ես. ներս մտած ատեն տեսաւ որ ոչ ոք կը զբաղէր մեզմով։

—Հը՛մ, կարծեմ թէ մեր խօսակցութիւնը չպիտի շարունակուի ալ եւս։ Մօրեղբայրս դադրեցաւ զեղչին վրայ խօսելէ, ու կը սկսի այս կողմերը աչք պտըտցնել։ Խորհուրդ կուտամ քեզի՝ կարելի եղածին չափ շուտ ձեռք դնել Պ. տը Բարնոէլի նամակին վրայ։

—Ո՛չ, չեմ կրնար դպչիլ անոր։

—Խելքդ կորսնցուցի՞ր թէ ոչ կ'ուզես հօրդ կուրծք տալ։ Եթէ նշմարէ այդ թուղթը, քեզի պիտի հարցնէ անոր ի՛նչ ըլլալը. ի՞նչ պիտի պատասխանես։

—Քիչ մը առաջ ըսիր թէ իմ դաշնակիցս ես։ Ճշմարի՞տ է։ Անկեղծօրէն ինծի՞ հետ ես։

—Այո՛, անտարակոյս։

—Է՛հ ուրեմն, ըրէ ինչ որ պիտի խնդրեմ քենէ։

—Ի՞նչ։

—Մտիկ ըրէ Մաքսիմ։ Այս նամակը պիտի վճռէ իմ կեանքս։ Երբ իրազեկ ըլլամ անոր պարունակութեանը, պիտի գիտնամ ընելիքս, այն է պայքարիլ կամ թէ վիշտէս մեռնիլ։ Կը խնդրեմ որ ինէ առաջ դուք կարդաք զայն։

—Երբեք։ Քու սրտիդ գործերը ինծի հետ առնչութիւն չունին։

—Ուրեմն չե՞ս ըմբռներ թէ չեմ համարձակիր բանալ զանոնք, որովհետեւ կը վախնամ անոր մէջ գտնել խոստովանութիւն մը։

Մաքսիմ սարսռաց. կը սկսէր յստակօրէն տեսնել խեղճ Ալիսի սրտին վիճակը։

Տարակոյսը սպրդած էր հոն, այդ սրտին մէջ, որ բացակային համար միայն կը տրոփէր. անհանգիստ մտովի կը հարցնէր թէ Բարնոէլի նկատմամբ եղած զարշելի ամբաստանութիւնը հիմնաւոր բա՞ն մըն էր. հապա՛ եթէ խեղճ աղջկան սիրած մարդը մասնակցութիւն չունէր մթաստուեր գործի մը մէջ, ուր իր պատիւը կորսնցուցած էր ան։

Ի՞նչ գործ էր ատիկա։ Ինք ալ չէր կրնար գուշակել։ Թերեւս դաւադրութիւն մը, կանացի վրէժխնդրութիւն մը՝ այդ Պօրիսօֆ գնդապետին դէմ, որ այդ արկղիկը դրած էր Պ. Տօրժէրի դրամարկղին մէջ, թերեւս ծուղակ մը լարելու համար Պ. տը Բարնոէլի առջեւ։

—Ահա ինչ որ կը սպասէի քենէ, յարեց Ալիս զարմանալի հաստատամտութեամբ։ Վալսը լմնալու վրայ է։ Ինծի պիտի տաս հովահարս ու սրուակս, որոնք ափսէին վրայ կը գտնուին. այդ միջոցին նամակն ալ դուն պիտի առնես։ Ես հօրս քով պիտի երթամ, իսկ դուն սրահէն դուրս պիտի ելլես բան մը պատրուակելով, օրինակի համար ծխելու համար, ու մատենադարան պիտի երթաս։ Լոյս կայ հոն եւ ոչ ոք կը գտնուի, հոն պիտի կարդաս այդ նամակը։

—Քու սիրահարի՛դ նամակը։ Ինչի՞ տեղ կը դնես զիս։

—Առանց խղճահարութեան կրնաս կարդալ զայն։ Բնաւ բան մը չունիմ ծածկելիք եւ ո՛չ ալ շիկնելու պատճառ մը ամուսնանալու խօսք տուած ըլլալուս համար այդ մարդուն։ Եւ երբ զայն կարդաս, իմ բաղդս պիտի վճռես։

—Ե՛ս։ Ստուգիւ դուն խելքդ կը թռցնես. ես այնպէս կը կարծեմ։

—Թո՛ղ տուր որ խօսքս աւարտեմ։ Եթէ այդ նամակը կը բացատրէ ու կ'արդարացնէ Պ. տը Բարնոէլի ընթացքը, ինծի պիտի յանձնես զայն այս իրիկուն. կ'երդնում որ վաղը հօրս ցոյց պիտի տամ։ Բայց եթէ, դժբախտաբար, զայն դատապարտող գտնես կամ թէ պարզապէս ամբաստանող...

—Է՛հ ուրեմն։

—Այրէ զայն ու այրելէն յետոյ սրահ դարձիր։ Իմ աչքերս պիտի փնտռեն քուկիններդ։ Քու առաջին նայուածքդ պիտի իմացնէ ինծի թէ ալ եւս ո եւ է յոյս պէտք չէ ունենամ։

Մաքսիմ պիտի բողոքէր ու բոլորովին պիտի մերժէր այդ պաշտօնը, որ փափուկ կը թուէր իրեն. բայց քուզինը վալսին վերջին խաղերը հնչեցուց եւ ոտքի ելաւ, բարձրաձայն ըսելով.

—Հովահարս ինծի տուր։ Մարդ կը խեղդուի հոս։

Վայրկեանը վճռական էր։ Պ. Տօրժէր իր աղջկան կողմը կը յառաջանար։ Քայլ մըն ալ եթէ առնէր, նամակը պիտի տեսնէր։

(Շարունակելի)